SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

TUSSEN DE GEMEENTE RIJSWIJK & DE COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP LEIDING DOOR HET MIDDEN

7 juli 2020
Corsanummer: 20.057453

DE ONDERGETEKENDEN:

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon **GEMEENTE RIJSWIJK**, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 50681044 en zetelende aan de (2284 DP) Bogaardplein 15 te Rijswijk, postadres postbus 5305, 2280 HH, Rijswijk, ten dezen vertegenwoordigd door de heer drs. M. Bezuijen handelende ter uitvoering van het besluit ex art. 160 lid 1 onder e Gemeentewet van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijswijk d.d. 14 juli 2020 met kenmerk 20.053505,hierna te noemen "**Gemeente**",

2.De commanditaire vennootschap **LdM** gevestigd te Groningen, kantoorhoudende aan de Concourslaan 17 te 9727 KC Groningen, postadres postbus 19, 9700 MA Groningen, ingeschreven bij het Handelsregister onder nummer 72553030, hierbij vertegenwoordigd door de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid LdM Beheer B.V., gevestigd te Groningen, kantoorhoudende aan de Concourslaan 17 te 9727 KC Groningen, postadres postbus 19, 9700 MA Groningen, ingeschreven bij het Handelsregister onder nummer 72488425, in hoedanigheid van beherend vennoot van de commanditaire vennootschap hierbij vertegenwoordigd door hierna te noemen **"LdM",**

De Gemeente en CV Leiding door het Midden (LdM) hierna tezamen nader aan te duiden als **"Partijen"** en hierna afzonderlijk ook te noemen **"Partij"**,

NEMEN IN OVERWEGING DAT:

1. Het project Leiding door het Midden (sinds januari 2020 publiek ook bekend als "WarmtelinQ") de ontwikkeling en realisatie betreft van een in 2023 operationele en in bedrijf gestelde warmtetransportleiding in een tracé dat loopt van de Burgemeester Heusdenslaan te Vlaardingen (aansluiting op de bestaande warmteleiding 'Leiding over Noord') via de gemeenten Schiedam, Midden-Delfland, Delft en Rijswijk tot aan de huidige centrale van Uniper aan het De Constant Rebecque plein in Den Haag;
2. De ontwikkeling van project Leiding door het Midden beoogt de continuïteit van warmtelevering aan het stadsverwarmingsnet van Den Haag te garanderen en verduurzamen, en mogelijkheden biedt om meer woningen en bedrijven op een warmtenet aan te sluiten én tegelijkertijd een kans biedt aan de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft en Rijswijk om toekomstig te ontwikkelen warmtedistributienetten binnen deze gemeenten te ontsluiten vanaf Leiding door het Midden;
3. De minister van Economische Zaken en Klimaat in zijn brief aan de Tweede Kamer van 9 september 2019 (zie **Bijlage 1** Kamerbrief ontwikkeling warmtetransportnet Zuid-Holland kenmerk DGKE / 19211736) vanwege de klimaatdoelen heeft aangegeven dat Gasunie de opdracht krijgt de in die brief beoogde infrastructuur, waaronder de Leiding door het Midden, te ontwikkelen. Een en ander met het perspectief van een gereguleerd onafhankelijk warmtetransportbeheer, zoals vast te leggen en nader te duiden in de Warmtewet (zie **Bijlage 2** Kamerbrief Voortgang wetstraject Warmtewet 2 kenmerk DGKE / 19266313). Onder die taak valt in elk geval de aanleg en het beheer (inclusief onderhoud en uitbreiding, system operator en het eigenaarschap) van de Leiding door het Midden. De Leiding door het Midden wordt nadrukkelijk gezien als belangrijke stap in de realisatie van het regionale warmtetransportnet in Zuid-Holland;
4. LdM de afspraken met betrekking tot de samenwerking, aanleg, ligging en verwijdering van de leiding met de gemeenten waar Leiding door het Midden komt te liggen, te weten Vlaardingen,Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag, met elke gemeente in elk geval twee overeenkomsten, te weten de onderhavige Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en een Uitvoeringsovereenkomst (UVOK) wil vastleggen;
5. LdM ernaar streeft het format en de inhoud van deze Samenwerkingsovereenkomsten en Uitvoeringsovereenkomsten voor de zes gemeenten zoveel mogelijk hetzelfde te houden, lokaal maatwerk daargelaten;
6. LdM de Gemeente Rijswijk hiertoe om samenwerking verzocht heeft;
7. Partijen met deze Samenwerkingsovereenkomst hun afspraken wensen vast te leggen en wel op de wijze zoals hieronder is opgenomen;

KOMEN HIERBIJ OVEREEN EN STELLEN VAST:

Artikel 1 Definities, interpretaties en context

1.1 In deze Samenwerkingsovereenkomst wordt, tenzij uit de context of de relevante zinsnede ondubbelzinnig anders blijkt, aan de hieronder opgenomen dikgedrukte woorden en uitdrukkingen de betekenis toegekend die daarachter staat vermeld:

Aftak:	Het T-stuk in de hoofdleiding dat een korte leiding met een afsluiter bevat die aan het einde is dichtgelast. Een Aftak kan worden gebruikt om door middel van een leiding een aansluiting op het warmtetransportsysteem te realiseren. Door de aanwezigheid van een afsluiter, kan deze aansluiting worden gerealiseerd zonder onderbreking van het warmtetransportsysteem. Zie **Bijlage 3** Notitie Definitie aftak en demarcatie WarmtelinQ kenmerk WIQ-O&V 4116,
College:	Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rijswijk,
Detail Ontwerp:	Het Detail Ontwerp is het tracéontwerp van de warmtetransportleiding waarmee de vergunningen door LdM/Gasunie aangevraagd worden bij de bevoegde gezagsorganen. Het betreft een overzichtskaart en (1:500) routekaart(en). Het Detail Ontwerp wordt formeel vastgesteld door de bevoegde gezagsorganen door het verlenen van een vergunning,
Planning:	De planning zoals bijgevoegd als **Bijlage 4** Planning project kenmerk WIQ-O&V 4122,
Planschade:	Tegemoetkoming in de schade als bedoeld in artikel 6.1 Wro, waaronder mede begrepen de kosten als bedoeld in artikel 6.5 Wro die een gevolg zijn van planologische besluiten als bedoeld in artikel 6.1. Wro, althans een in de plaats van art. 6.1 en/of art. 6.5 getreden regeling,
Programma van eisen:	De in de gemeente Rijswijk geldende standaard-eisen voor de uitvoering van werken in de openbare ruimte van 1 oktober 2019, versienummer 1.3 met Corsa nummer 19.099691,
Project:	Het totaal aan werkzaamheden dat door of namens en voor rekening en risico van LdM wordt uitgevoerd ten behoeve van het ontwerpen en aanleggen van de Warmtetransportleiding c.a., inclusief Aftak, alsmede alle daarbij behorende onderzoeken en voorbereidingshandelingen. Het beheer van de Warmtetransportleiding maakt geen onderdeel uit van het Project,
Projectfase:	Het project bestaat uit de volgende fasen: A. Tracé-bepaling, B. Voorlopig Ontwerp (VO), C. Externe onderzoeken, D. Detail Ontwerp, E. Vergunningenfase, F. Voorbereiding aanleg, G. Aanleg,

Projectgebied:	Gebied (ook genoemd “werkterrein”) benodigd voor het verrichten van werkzaamheden gedurende de aanleg van de Warmtetransportleiding zoals weergegeven op de kaarten die onderdeel uitmaken van het Detail Ontwerp. Het Projectgebied betreft de grond met eventuele opstallen aan weerszijden van het tracé van de Warmtetransportleiding zoals uitgewerkt in het Detail Ontwerp en is het gebied waarbinnen de aanleg van de Warmtetransportleiding zal plaatsvinden, waar gegraven wordt en grond, materialen en materieel opgeslagen worden opgeslagen en waar overige (tijdelijke) aanpassingen zullen (kunnen) plaatsvinden in relatie tot de aanleg van de Warmtetransportleiding,
Raad	De gemeenteraad van de gemeente Rijswijk,
Samenwerkingsovereenkomst:	Deze overeenkomst waaronder Partijen samenwerken om te komen tot realisatie van het Project,
Uitvoeringsovereenkomst:	De als vervolg op deze Samenwerkingsovereenkomst tussen Partijen te sluiten overeenkomst, waarin hun technische, juridische, financiële, organisatorische en maatschappelijke afspraken over de uitvoering van het Project en de afspraken in deze Samenwerkingsovereenkomst (nader) worden uitgewerkt en vastgelegd,
Voorlopig Ontwerp (VO):	Het Voorlopig Ontwerp (Projectfase B) waarin de voorgenomen ligging van de leiding zoals vastgelegd in Projectfase A, nader uitgewerkt wordt,
Warmtetransportleiding:	De aanvoerleiding en retourleiding met een buitendiameter van 90 centimeter en een binnendiameter van 70 centimeter verjongend naar een buitendiameter van 80 centimeter en een binnendiameter van 60 centimeter, die ondergronds naast elkaar worden gelegd, zoals weergegeven op de Routekaarten nummer 50 t/m 64 (Lot C en D), zie **Bijlage 5** De naar of van deze aanvoer- en retourleiding lopende transport- en secundaire leidingen vormen geen onderdeel van het Project.
Wro:	Wet ruimtelijke ordening.

1.2 De definities kunnen zonder verlies van hun betekenis in enkelvoud of in meervoud worden gebruikt.

1.3 Waar in de Samenwerkingsovereenkomst wordt verwezen naar een Bijlage of Artikel, is bedoeld een bijlage of artikel bij of van deze Samenwerkingsovereenkomst.

1.4 Kopjes en nummers van artikelen zijn uitsluitend bedoeld om verwijzingen naar de artikelen te vergemakkelijken en zullen de interpretatie van de desbetreffende artikelen niet beïnvloeden.

1.5 In deze Samenwerkingsovereenkomst zijn verwijzingen naar wettelijke bepalingen opgenomen zoals deze luiden bij het aangaan van deze Samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 2 Doel van de Samenwerkingsovereenkomst

2.1 Doel van deze overeenkomst is het vastleggen van samenwerkingsafspraken tussen Partijen met het oog op het ontwerpen, uitwerken en binnen de planning realiseren van het Project in het Projectgebied binnen de gemeentegrenzen van Rijswijk.

2.2 In deze overeenkomst worden proces- en principeafspraken vastgelegd over de samenwerking tussen Partijen, die gelden gedurende de ontwikkeling en realisatie van het Project. Nadere detaillering van deze afspraken volgt in de Uitvoeringsovereenkomst, waarin in ieder geval de in **Bijlage 6** genoemde onderwerpen geregeld zullen worden.

Artikel 3 Projectgebied

Deze Samenwerkingsovereenkomst heeft betrekking op het Projectgebied.

Artikel 4 Taken Gemeente en taken LdM

4.1 Partijen streven met erkenning van elkaars belangen en verantwoordelijkheden naar de tijdige en kostenefficiënte/doelmatige realisatie van het Project.

4.2 LdM

1. LdM zal tijdig, wanneer dat voor de voorbereiding van het Project nodig is, overleg plegen met de Gemeente en met eventuele andere (overheids-) instanties.
2. LdM zal benodigde medewerking verlenen aan door de Gemeente ten bate van het Project te voeren gemeentelijke procedure(s).
3. LdM informeert gemeente periodiek doch ten minste 1 keer per kwartaal over de stand van zaken gedurende alle verschillende Projectfasen.
4. LdM treft tijdig en op eigen kosten en risico noodzakelijke voorbereidingen waaronder het laten verrichten van voorbereidende onderzoeken ten behoeve van het aanvragen van benodigde vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen en goedkeuringen.
5. LdM wenst daar waar de Warmtetransportleiding in zuiver private gemeentegrond geprojecteerd is, een recht van opstal te vestigen voor de aanleg en het beheer van de Warmtetransportleiding. In de voorwaarden van het recht van opstal zullen nadere bepalingen worden opgenomen over onder meer het verwijderen van door of namens LdM aangebrachte opstallen.
6. LdM streeft de toepassing na van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) als bedoeld in artikel 3.26 Wro met provinciale coördinatie als bedoeld in artikel 3.33 Wro voor het project LdM, zodat de gehele planologische inpassing in één plan overzichtelijk voor de omgeving/stakeholders is. Toepassing van een PIP laat onverlet dat vooraf afstemming plaatsvindt met de gemeente om tot het Detail Ontwerp van het tracé en de concept vergunningaanvragen te komen. Pas als deze door alle betrokken gemeenten schriftelijk akkoord bevonden zijn, wordt dit in de PIP procedure ingebracht.

4.3 Gemeente

1. De bevoegde bestuursorganen van de Gemeente stemmen in met provinciale coördinatie door de Provincie Zuid-Holland voor de 6 gemeenten waar de warmtetransportleiding komt te liggen, en met toepassing van een Provinciaal Inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 Wro, en zal alle in dat verband vereiste medewerking verlenen.
2. De bevoegde bestuursorganen van de Gemeente bevorderen, binnen hun publiekrechtelijke bevoegdheden en plichten, voortvarende behandeling en besluitvorming van voor het Project benodigde vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen en goedkeuringen. Voor zover de Gemeente zelf deze besluiten dient te nemen, zal zij de desbetreffende besluiten en aanvragen, voortvarend ter hand nemen c.q. behandelen. Alle onderzoeken en documenten die voor het Project worden opgesteld worden voor rekening en risico van LdM opgesteld en zo nodig aangepast.
3. De Gemeente verleent vanuit haar hoedanigheid als privaatrechtelijke grondeigenaar, actieve medewerking aan het vinden van het meest optimale tracé voor het Project én de verdere realisatie/uitvoering van het Project.

4. De bevoegde bestuursorganen van de Gemeente behouden volledig hun publiekrechtelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van ruimtelijke ordenings- en overige publiekrechtelijke procedures, behoudens de PIP procedure en met inachtname van het bepaalde in artikel 3.33 lid 7 Wro ten aanzien van de bevoegdheden van het bevoegde bestuursorgaan van de Provincie. Partijen zijn ermee bekend dat het bevoegde bestuursorgaan van de Provincie slechts in hoge uitzondering gebruik maakt van de voormelde bevoegdheid.
5. De (organen van) de Gemeente behouden bij de nakoming van hetgeen in deze Samenwerkingsovereenkomst – en eventuele vervolgovereenkomsten – is bepaald volledig haar publiekrechtelijke bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. Dit houdt in dat er van de zijde van de Gemeente geen sprake van een toerekenbare tekortkoming zal zijn en de Gemeente tot generlei vergoeding van enige schade, kosten en interesten aan LdM is gehouden, indien het handelen daarnaar eist dat de Gemeente publiekrechtelijke rechtshandelingen verricht of nalaat, die niet in het voordeel zijn van de uitvoering, aard of strekking van deze Samenwerkingsovereenkomst – en eventuele vervolgovereenkomsten.
6. De Gemeente is nimmer aansprakelijk, indien door ingrijpen van andere of hogere overheden of de rechter het thans door Partijen beoogde Project wordt belemmerd, vertraagd of gefrustreerd, tenzij voormeld ingrijpen van andere of hogere overheden casu quo de rechter noodzakelijk is als gevolg van voorafgaand aantoonbaar toerekenbaar tekortschieten door de gemeente.
7. De Gemeente zal ten behoeve van het Project, voor zover nodig, haar organisatie dusdanig inrichten dat zij optimaal in staat zal zijn de op grond van deze Samenwerkingsovereenkomst op haar rustende verplichtingen tijdig en correct na te komen. De exacte invulling van deze verplichting zal in de Uitvoeringsovereenkomst nader uitgewerkt worden.

Artikel 5 Overlegstructuur en informeren

5.1 Teneinde de taken van LdM en de Gemeente, zoals bedoeld in artikel 4 van deze Samenwerkingsovereenkomst te structureren, treden Partijen periodiek met elkaar in overleg conform de in 5.3 beschreven structuur.

5.2 Partijen verplichten zich over en weer om elkaar steeds zo spoedig als mogelijk te informeren over zaken waarvan zij weten of hadden moeten weten dat deze van belang zijn voor de andere partij.

5.3 Ten behoeve van overleg en besluitvorming wordt de volgende structuur ingericht:

Bestuurlijk	De politiek verantwoordelijke wethouder Besluitvormingsniveau: Colleges van B&W en gemeenteraden	Directie LdM C.V./LdM Beheer B.V.
Tactisch	De directeuren/ambtelijke opdrachtgever intern Strategisch en tactisch niveau: inzet en afstemming van de ambtelijke coördinatie in relatie tot het project én ambtelijke advisering naar het politieke niveau	Projectdirecteur LdM
Ambtelijk coördinerend	De gemeentelijke projectleider Coördineert inzet gemeentelijke disciplines en te doorlopen besluitvormingsproces	Manager Techniek LdM Manager Omgeving & Vergunningen LdM

a. Bestuurlijk Overleg
Wethouder/Ambtelijk Opdrachtgever intern (Gemeentelijk Projectleider) + Directeur LdM C.V./Projectdirecteur LdM (Manager Omgeving & Vergunningen LdM)
b. Ambtelijk Overleg
Ambtelijk Opdrachtgever intern/Projectleider Gemeente + Projectdirecteur/Manager Omgeving & Vergunningen LdM

c. Afstemmingsoverleg/Projectoverleg
Projectleider Gemeente (en/of relevante projectteamleden) + Manager Techniek LdM of Manager Omgeving & Vergunningen LdM (en/of relevante projectteamleden)

Naast het reguliere overleg per gemeente ten behoeve van afstemming, bijsturing of besluitvorming, zijn er tevens gezamenlijke overleggen met de 6 LdM-gemeenten. Die vinden op zowel Bestuurlijk, Tactisch en Ambtelijk coördinerend niveau plaats.

Artikel 6 Kostenvergoeding en betaling/financiële bepalingen

6.1 Leges
LdM betaalt leges conform de vigerende legesverordening.

6.2 Vergoeding ambtelijke kosten
1. De extra kosten die de Gemeente in het kader van de in artikel 4 lid 3 sub 7 bedoelde verplichting moet maken, boven wat door de leges wordt afgedekt, worden met ingang van 1 januari 2019 door LdM aan de Gemeente vergoed. De Gemeente checkt in dat verband welke ambtelijke inzet reeds door de leges afgedekt wordt en welke inzet op grond van dit artikel voor vergoeding in aanmerking komt. De Gemeente maakt jaarlijks een raming van de in dit verband te verwachten door LdM in het volgend kalenderjaar te vergoeden ambtelijke kosten, gespecificeerd door middel van een overzicht van functionarissen, uurtarieven, rol en verwachte inzet, welke in **Bijlage 7** is vastgelegd. Indien de Gemeente een overschrijding van meer dan 10% van de geraamde kosten verwacht, dan zal zij LdM daar zo spoedig mogelijk van op de hoogte stellen. Partijen zullen vervolgens in goed overleg bepalen of die overschrijding voor vergoeding in aanmerkingkomt.

2. “Facturering van de kosten vindt achteraf per kwartaal plaats op basis van bestede uren en conform de posten zoals gespecificeerd en overeengekomen in de onder lid 1 genoemde kostenraming van de ambtelijke kosten welke als bijlage is opgenomen bij de Samenwerkingsovereenkomst. De facturen kunnen per mail ingediend worden via digitalefacturen@gasunie.nl en dienen te naam gesteld te worden van:

   LdM C.V.
   Concourslaan 17
   9727 KC Groningen
   Onder vermelding van project: I.005455.01 en t.a.v. Liesbeth Siesling (EX28571)”

   Ingediende facturen die voldoen aan de gevraagde specificaties en wettelijke vereisten zullen binnen 30 dagen na factuurdatum worden voldaan.

6.3 Herinrichting
Voor de herinrichting na voltooiing van de aanleg van de warmtetransportleiding in de gemeente Rijswijk gelden de volgende kaders, welke in de Uitvoeringsovereenkomst nader worden uitgewerkt:

1. De openbare ruimte wordt door en voor rekening van LdM heringericht. tenzij Partijen in de Uitvoeringsovereenkomst overeenkomen dat de herinrichting wordt uitgevoerd door de gemeente op kosten van LdM.
2. Uitgangspunt is dat LdM na werkzaamheden de locatie(s) terugbrengt naar oorspronkelijke staat, conform het Programma van Eisen, tenzij anders wordt overeengekomen in de Uitvoeringsovereenkomst.
3. 0-metingen om de oorspronkelijke staat vast te stellen worden voor rekening en risico van LdM door een onafhankelijke partij in opdracht van de leidingaannemer verricht voorafgaand aan de start van de aanlegwerkzaamheden. De uitkomsten worden door LdM gedeeld met betrokken Partijen.
4. In de Uitvoeringsovereenkomst worden nadere afspraken gemaakt over het moment en de wijze van oplevering van het heringerichte gebied door LdM aan de Gemeente.

5. In overleg met Gemeente wordt bepaald wie de herstelwerkzaamheden coördineert en uitvoert (tegen marktconforme tarieven). Herstelwerkzaamheden worden steeds geheel voor rekening en risico van LdM verricht.
6. Op locaties waar herstel in de oorspronkelijke staat niet mogelijk is of waar reeds herinrichtingsplannen voor bestaan zal LdM de locaties herinrichten volgens de specificaties van de (nader over een te komen) herinrichtingsplannen. In de Uitvoeringsovereenkomst worden hierover nadere afspraken gemaakt.
7. Indien en voor zover als gevolg van het bepaalde in de voorgaande lid, extra kosten voortvloeien ten opzichte van het Programma van Eisen zullen deze door de Gemeente aan LdM worden vergoed.

6.4 Precario/huur

1. LdM betaalt een vergoeding voor het gebruik van werkterreinen conform de vigerende gemeentelijke Precarioverordening of een vergoeding conform een af te sluiten huurovereenkomst. In de Uitvoeringsovereenkomst komen Partijen nader overeen op welke wijze opname van de daadwerkelijk gebruikte m² en tijdsduur wordt vastgesteld.
2. LdM is de gemeente geen precariobelasting verschuldigd voor ligging van de leiding (conform artikel 228 van de Gemeentewet, aangezien de ingebruikstelling in 2023 is voorzien).

6.5 Degeneratiekosten

LdM betaalt degeneratiekosten, conform de door de gemeente gehanteerde systematiek (MOOR). Een en ander nader uit te werken in de Uitvoeringsovereenkomst.

6.6 Opstalovereenkomst

Partijen zullen voor de situatie als bedoeld in art 4 lid 2 sub 5 een overeenkomst tot vestigen van opstalrecht aangaan voor het aanleggen, onderhouden, gebruiken en verwijderen van de leiding. Partijen zullen alle benodigde medewerking verlenen teneinde het opstalrecht middels een notariële akte te vestigen. De akte zal door een door LdM nader aan te wijzen notaris op een nader in overleg te bepalen datum vóór aanleg van de Warmtetransportleiding worden gepasseerd.

Artikel 7 Juridische bepalingen

7.1 Aansprakelijkheid

1. Het Project wordt ontwikkeld voor eigen rekening en risico van LdM. De Gemeente heeft bij uitvoering van deze Samenwerkingsovereenkomst louter een faciliterende rol. LdM draagt het volledige ondernemersrisico en de kosten verbonden aan de uitvoering van de Samenwerkingsovereenkomst.
2. LdM is verantwoordelijk voor het tijdig aanvragen van de benodigde vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen en goedkeuringen.
3. De Gemeente is jegens LdM C.V. in het kader van de uitvoering van deze Samenwerkingsovereenkomst nimmer aansprakelijk voor enigerlei schade, kosten en/of interesten, behoudens opzet of grove schuld van de Gemeente.

7.2 Vrijwaring

LdM vrijwaart de Gemeente voor alle aanspraken van derden tot schadevergoeding, indien die schade is veroorzaakt door of vanwege LdM bij de uitvoering van de aanlegwerkzaamheden van de Warmtetransportleiding.

7.3 Planschade/nadeelcompensatie

Alle uit het Project voortvloeiende door de gemeente uitgekeerde Planschade en/of vergoeding nadeelcompensatie komt voor rekening van LdM. Partijen zullen dit uitgangspunt nader uitwerken in een separaat overeen te komen planschade- en/of nadeelcompensatieovereenkomst.

Artikel 8 Communicatie en participatie

Principe-afspraken:

1. LdM stelt een Omgevings- en communicatieplan op dat met de gemeente wordt afgestemd. LdM initieert en coördineert de uitvoering van de in het Omgevings- en communicatieplan opgenomen activiteiten en stemt deze af met de gemeente.
2. Partijen doen openbare aankondigingen, persberichten of andere mededelingen aan derden over het sluiten, de inhoud of de uitvoering van deze Samenwerkingsovereenkomst of de beoogde vervolgovereenkomst(en) na onderling overleg en op basis van unanieme instemming (of geen bezwaar).
3. Als een openbare mededeling vereist is op grond van een wettelijke verplichting, zullen partijen vooraf overleg plegen over de inhoud van die mededeling om zoveel mogelijk rekening te houden met elkaars belangen.
4. LdM is perswoordvoerder en voert de regie over alle persinterviews, persberichten en het beantwoorden van mediavragen over het Project aan regionale, nationale of vakpers, tenzij het de uitoefening van de gemeentelijke wettelijke bevoegdheden betreft.
5. De gemeente ondersteunt het Project door middel van het inzetten van bestaande communicatiemiddelen en communicatiekanalen van de gemeente.

Artikel 9: Looptijd en Planning

9.1 Deze Samenwerkingsovereenkomst treedt in werking op het moment van ondertekening en eindigt zodra projectfase G ‘Aanleg’ na afloop garantieperiode is gereed gemeld. Over de voorwaarden waaronder en de wijze waarop gereed gemeld wordt, worden in de Uitvoeringsovereenkomst nadere afspraken gemaakt.

9.2 De Planning is indicatief. Partijen zullen evenwel bij (dreigende) overschrijding van de planning, de wederpartij per omgaande informeren en trachten de overschrijding zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 10: (Niet) overdraagbaarheid rechten en plichten uit deze Samenwerkingsovereenkomst

Het is een Partij niet toegestaan om zonder schriftelijke toestemming van de wederpartij haar rechten en/of plichten uit hoofde van deze Samenwerkingsovereenkomst en de te sluiten Uitvoeringsovereenkomst geheel of gedeeltelijk, direct of indirect over te dragen, te vervreemden, te verkopen en/of anderszins te bezwaren (zoals doch niet uitsluitend door het vestigen van pandrecht), welke toestemming niet op onredelijke gronden kan worden onthouden. Het in de vorige zin bepaalde is niet van toepassing op een dergelijke overdracht aan groepsmaatschappijen van de eerstbedoelde Partijen.

Artikel 11 Onvoorziene omstandigheden

11.1 Indien deze Samenwerkingsovereenkomst niet of niet langer onverkort kan worden uitgevoerd als gevolg van onvoorziene omstandigheden als bedoeld in artikel 6:258 van het Burgerlijk Wetboek welke van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van deze Samenwerkingsovereenkomst niet van Partijen mag worden verwacht, treden Partijen op verzoek van de Partij die zich op de onvoorziene omstandigheid beroept in overleg, teneinde te bezien of op voor Partijen aanvaardbare wijze aanpassing van de Samenwerkingsovereenkomst aan de gewijzigde omstandigheden kan plaatsvinden.

11.2 Indien niet binnen 2 maanden na aanvang van het overleg als bedoeld in Artikel 11.1 een voor ieder van de Partijen aanvaardbare aanpassing van deze Samenwerkingsovereenkomst is bereikt, is ieder der Partijen, onverminderd het bepaalde in artikel 6:258 BW, gerechtigd dat overleg te beëindigen.

Artikel 12: Toepasselijk recht, geschillen en forum keuze

12.1 Op deze Samenwerkingsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.

12.2 Een geschil ('Geschil') bestaat indien een Partij zulks schriftelijk aan de andere Partij mededeelt, onder aanduiding van het geschil.

12.3 Ten aanzien van alle Geschillen die samenhangen met of voortvloeien uit deze Samenwerkingsovereenkomst zullen Partijen zich, gedurende een periode van 2 maanden, inspannen en proberen het geschil in onderling overleg op te lossen. Mochten Partijen er onderling niet uitkomen, dan kan het geschil in handen worden gegeven van een MfN-registermediator. Als mediation niet binnen twee maanden na het eerste mediationgesprek tot een oplossing leidt, kan het geschil worden voorgelegd aan de bevoegde rechter van de rechtbank Rotterdam. Het voorgaande laat het recht van Partijen om een kort geding aanhangig te maken onverlet.

Artikel 13: (Tussentijdse) beëindiging/ontbinding

13.1 De Gemeente heeft het recht deze Samenwerkingsovereenkomst zonder rechterlijke tussenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden indien:
a. LdM, dan wel een van haar vennoten, in staat van faillissement komt te verkeren, of
b. voor LdM, dan wel een van haar vennoten, surséance van betaling is aangevraagd, of
c. LdM, dan wel een van haar vennoten, haar schuldeisers een onderhands akkoord aanbiedt, wordt geliquideerd of haar onderneming staakt.

13.2 In aanvulling op het bepaalde in art. 6:265 BW heeft elk der Partijen het recht deze Samenwerkingsovereenkomst, middels een aangetekende brief, jegens de andere Partij zonder rechterlijke tussenkomst met onmiddellijke ingang geheel te ontbinden, indien niet uiterlijk binnen 1,5 jaar na totstandkoming van deze Samenwerkingsovereenkomst een Uitvoeringsovereenkomst tot stand is gekomen.

13.3 In het geval deze Samenwerkingsovereenkomst op welke – wettelijke of contractuele – grond dan ook wordt ontbonden/beëindigd, dan wel sprake is van nietigheid van – enig deel van – deze Samenwerkingsovereenkomst dan ontstaat er geen verplichting voor de Gemeente om de reeds door LdM aan haar betaalde bedragen als genoemd in Artikel 6 te restitueren, terwijl LdM gehouden blijft reeds verschuldigde/opeisbare bedragen alsnog aan de Gemeente te betalen, (voor zover die kosten nog gemaakt zullen moeten worden) zulks op basis van door Gemeente te overleggen bewijsstukken.

13.4 Indien deze Samenwerkingsovereenkomst wordt beëindigd dan kunnen partijen in het kader van deze Samenwerkingsovereenkomst over en weer geen aanspraak maken op enigerlei vorm van schadevergoeding of schadeloosstelling vanwege de beëindiging van de Samenwerkingsovereenkomst, behalve voor zover deze Samenwerkingsovereenkomst anders bepaalt. Het voorgaande laat het recht van de Gemeente op vergoeding van eventueel reeds geleden schade – bijvoorbeeld omdat er schade is ontstaan bij graafwerkzaamheden – onverlet.

Artikel 14: Totstandkoming Samenwerkingsovereenkomst

14.1 Deze Samenwerkingsovereenkomst komt pas tot stand (artikel 6:217 BW) nadat:
1. op ambtelijk niveau volledige overeenstemming is bereikt over de gehele inhoud van deze Samenwerkingsovereenkomst, en
2. het College overeenkomstig artikel 160, eerste lid onder e van de Gemeentewet een besluit tot het aangaan van deze Samenwerkingsovereenkomst heeft genomen, na de gemeenteraad om wensen en bedenkingen te hebben gevraagd conform artikel 169 lid 4 Gemeentewet, en
3. deze Samenwerkingsovereenkomst namens Partijen bevoegdelijk is ondertekend.

14.2 Tot het moment dat is voldaan aan al de in lid 14.1 genoemde voorwaarden kunnen Partijen geen enkel recht ontlenen aan hetgeen in deze Samenwerkingsovereenkomst is opgenomen, en is de

gemeente daarnaast nooit aansprakelijk c.q. LdM kan jegens de gemeente nooit aanspraak maken op vergoeding van enigerlei schade, kosten en/of interesten.

Artikel 15: Mededelingen aan Partijen

15.1 LdM kiest woonplaats te Groningen

- adres: Concourslaan 17
- postcode: 9727 KC Groningen
- postbus: 19, 9700 MA Groningen

15.2 De Gemeente kiest woonplaats te Rijswijk:

- adres: Bogaardplein 15
- postcode: 2284 DP
- postbus 5305, 2280 HH Rijswijk

15.3 Wijzigingen in de woonplaatskeuze zoals bedoeld in lid 15.1 en 15.2 dient schriftelijk door een Partij aan de andere Partij te worden medegedeeld.

Artikel 16: Slotbepalingen, Considerans en Bijlagen

16.1 Geen aanpassing van, wijziging van of toevoeging aan deze Samenwerkingsovereenkomst zal bindend zijn tussen Partijen, tenzij deze schriftelijk is vastgelegd en door beide Partijen bevoegdelijk is ondertekend.

16.2 Indien enige bepaling van deze Samenwerkingsovereenkomst ongeldig of niet bindend is of wordt, dan blijven Partijen gebonden aan de overige bepalingen. Partijen zullen in dat geval de ongeldige of niet bindende bepaling vervangen door een bepaling die geldig en bindend is en waarvan de strekking, gezien de inhoud en doel van deze Samenwerkingsovereenkomst, zoveel mogelijk gelijk is aan de ongeldige of niet bindende bepaling.

16.3 Gedurende de looptijd van deze Samenwerkingsovereenkomst sluiten partijen geen overeenkomsten met derden die op enigerlei wijze dwingen tot aanpassing van het tracé, van het Voorlopig- of Detail Ontwerp of van de uitvoering van het Project, anders dan wanneer partijen hiervoor hun expliciete schriftelijke instemming hebben gegeven.

16.4 De considerans (“nemen in overwegende dat”) en de in lid 16.5 genoemde Bijlagen maken integraal onderdeel uit van deze Samenwerkingsovereenkomst. Bij tegenstrijdigheid geldt de volgende volgorde (van boven naar beneden):
i. (de tekst van) de Artikelen.
ii. (de tekst van) de Considerans.
iii. (de tekst van) de Bijlagen.

16.5 De volgende, door Partijen geparafeerde, Bijlagen vormen één onverbrekelijk geheel met deze Samenwerkingsovereenkomst:

Bijlage 1: Kamerbrief ontwikkeling warmtetransportnet Zuid-Holland kenmerk DGKE / 19211736
Bijlage 2: Kamerbrief Voortgang wetstraject Warmtewet 2 kenmerk DGKE / 19266313
Bijlage 3: Notitie Definitie aftak en demarcatie WarmtelinQ kenmerk WIQ-O&V 4116
Bijlage 4: Planning project kenmerk WIQ-O&V 4122
Bijlage 5: Routekaarten nummer 50 t/m 64
Bijlage 6: Concept onderwerpenlijst UVOK kenmerk WIQ-O&V 2485
Bijlage 7: Raming ambtelijke kosten 2019

– Ondertekening op het volgende blad –

ONDERTEKENING:

Aldus in tweevoud opgemaakt en door Partijen ondertekend:

Gemeente Rijswijk	**LdM C.V.** **Vertegenwoordigd door LdM Beheer B.V.**
de heer drs. M. Bezuijen Burgemeester	de heer G.W.M. Custers Bestuurder LdM Beheer B.V.
op:	op:
te:	te:

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 9 september 2019
Betreft Ontwikkeling warmtetransportnet Zuid-Holland

Ons kenmerk
DGKE / 19211736

Geachte Voorzitter,

De transitie naar een klimaatneutrale energiehuishouding in 2050 omvat onder meer de verduurzaming van de warmtevoorziening. In het Klimaatakkoord zijn hierover diverse afspraken vastgelegd, waaronder het vaststellen van een warmtetransitievisie door alle gemeenten in 2021. In de provincie Zuid-Holland ligt er de unieke kans om met de aanleg van een grootschalig warmtetransportnet concrete stappen te zetten in de verduurzaming van de regio en naar minder gebruik van Groningergas. Met deze 'warmterotonde' wordt onder meer restwarmte uit het Rotterdams havengebied getransporteerd naar woningen, bedrijven en de glastuinbouw in diverse gemeenten. Bij een volledige uitrol kan het warmtesysteem voorzien in een warmtelevering van ongeveer 40 PJ rond 2030. Dat levert in potentie een vraagreductie op van ruim 1 miljard Nm3 laagcalorisch gas en leidt tot 2-3 Mton/jaar $C0_2$-besparing.

Vanwege de klimaatdoelen in de industrie, landbouw en gebouwde omgeving acht ik de realisatie van een regionaal warmtetransportnet in Zuid-Holland gewenst. Daarom heb ik besloten tot een actieve betrokkenheid van het Rijk om de ontwikkeling van deze infrastructuur in gang te zetten. In het kader van de verdeling van de middelen van de klimaatenvelop 2019[1] is reeds een bedrag van € 15 miljoen gereserveerd voor de nadere uitwerking. De afgelopen maanden heb ik met o.a. de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam, Gasunie, Havenbedrijf Rotterdam, Eneco en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) onderzocht op welke wijze het transportnet in fasen gerealiseerd kan worden. Hierbij is kritisch gekeken naar de financiering en betaalbaarheid en naar de bijdrage van een dergelijk groot project aan de duurzaamheid en de leveringszekerheid van de warmtevoorziening. Doel van de Rijksinzet is de totstandkoming van het warmtetransportnet op een integrale en maatschappelijk optimale wijze en tegen efficiënte kosten. Daartoe worden de volgende stappen gezet:

- Gasunie krijgt de opdracht om de eerste fase van de beoogde transportinfrastructuur verder te ontwikkelen, met als perspectief de realisatie van gereguleerd, onafhankelijk warmtetransportbeheer en een transportnet waarop meerdere duurzame warmtebronnen kunnen

[1] Kamerstuk 32813 nr. 221

aansluiten. De uitgangspunten van deze taak worden in de Warmtewet 2.0 vastgelegd.

- Om de eerste fase van het regionale warmtetransportnet te kunnen realiseren, zijn Gasunie en Eneco de overdracht van het Eneco-initiatief 'Leiding door het midden' (LdM) overeengekomen. Dit betreft de aanleg van een transportleiding van Rotterdam naar Den Haag en omgeving. Gasunie zal bovendien in Rotterdam de leiding 'Vondelingenplaat' (VP) ontwikkelen om uitkoppeling van restwarmte mogelijk te maken.

- Duidelijkheid over de vraagontwikkeling is van groot belang voor het project. Samen met de provincie Zuid-Holland ga ik in gesprek met de gemeenten in de regio om voldoende garanties voor warmte-afname te organiseren. De gezamenlijke inzet zal in belangrijke mate bepalen hoe de LdM/VP transportleidingen uiteindelijk worden aangelegd. De definitieve investeringsbeslissing voor LdM/VP is medio 2020 voorzien, met een beoogde start van levering van warmte vanaf 2023.

- Betrokken partijen werken, onder regie van het Rijk en de provincie Zuid-Holland, aan de integrale ontwikkeling van het warmtetransportnet. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden voor systeemoptimalisaties en ontwikkeling van de verschillende afzetgebieden in de regio Zuid-Holland.

Een regionaal warmtetransportnet in Zuid-Holland
In Zuid-Holland is het inzetten van collectieve warmte in veel gebieden een kostenefficiënte optie om te verduurzamen in vergelijking met andere alternatieven voor aardgas. Dat komt door de kenmerken van de gebouwde omgeving (veel dichtbebouwd, stedelijk gebied), de beschikbaarheid van hernieuwbare warmtebronnen en restwarmte en de aanwezigheid van warmtenetten in een aantal steden. Warmtenetten op hogere temperatuur (70-100°C) bieden in steden een duurzaam alternatief voor met name bestaande woningen en gebouwen. Voor nieuw te ontwikkelen woongebieden zijn lage temperatuur warmtenetten kansrijker. Een helder perspectief op toekomstig aanbod van duurzame warmte helpt gemeenten in hun plannen voor het realiseren van aardgasvrije wijken.

Het beoogde warmtetransportnet bestaat uit aan elkaar gekoppelde transportleidingen die distributienetten in o.a. gemeenten als Rotterdam, Den Haag, Delft en Leiden van warmte kunnen voorzien. Met de aanleg kan restwarmte uit het Rotterdams havencomplex nuttig worden aangewend voor de warmtevoorziening aan de gebouwde omgeving, bedrijven en glastuinbouw. Door de verschillende vraagprofielen van deze afnemers kan het net efficiënter gebruikt worden. Op dit warmtetransportsysteem kunnen meerdere warmteaanbieders en -bronnen aangesloten worden. Waar mogelijk wordt deze warmte aangevuld met lokaal te ontwikkelen hernieuwbare bronnen, zoals geothermie. De potentiële omvang van het warmtesysteem maakt de casus Zuid-Holland uniek en bepaalt het bredere maatschappelijk nut en noodzaak. Dat neemt uiteraard niet weg dat ook elders gekeken wordt op welke wijze de energietransitie versneld kan worden.

Onafhankelijk warmtetransportbeheer
De betrokkenheid van Gasunie is in eerste instantie gericht op de ontwikkeling van de LdM/VP leidingen, als belangrijke stap in de realisatie van het regionale warmtetransportnet. Als beoogd gereguleerd warmtetransportbedrijf ontwikkelt Gasunie tevens een lange termijn perspectief op het warmtetransportsysteem in Zuid-Holland. Onafhankelijk warmtetransportbeheer vormt de basis voor de governance-structuur. Deze taak omvat de aanleg en beheer van de transportleiding (inclusief onderhoud en uitbreiding), system operator (aansturing, bepaling inzet, coördinatie vraag en aanbod) en eigenaar van de infrastructuur. De warmtetransport-beheerder stelt op basis van transparante, objectieve en non-discriminatoire criteria producten en tarieven vast. In de Warmtewet 2.0 wordt deze taak nader geduid.[2] Met de Europese Commissie zal ik in overleg treden om de voorgenomen wettelijk taak en financiering in overeenstemming te laten zijn met interne markt regels, waaronder staatsteun.

Toekomstgerichte investering
Het transportnet in Zuid-Holland wordt op de groei aangelegd om invulling te geven aan de ambities voor verduurzaming van de gebouwde omgeving en de glastuinbouw. Basisprincipe is dat de leidingen zichzelf over de gehele looptijd moet kunnen terugverdienen. De gewenste toekomstgerichte (over-)dimensionering betekent echter hogere kosten en grotere onzekerheid over uiteindelijke benutting van de transportcapaciteit. Met de huidige tarieven voor warmte leidt dit er toe dat deze eerste fase van het warmtetransportnet op dit moment niet zonder financiële steun vanuit de overheid tot stand kan komen. Naast de € 15 miljoen uit de klimaatenveloppe 2019 is daarom in de klimaatenveloppes voor de periode 2020-2030 € 75 miljoen gereserveerd ten behoeve van de benodigde investeringen.

Recente berichten over de problemen bij de aanleg van een warmtetransportleiding van Rotterdam naar Leiden en over de problemen bij een belangrijke warmteproducent (AEB) voor het Amsterdamse warmtenet laten zien dat het financieren en exploiteren van een warmtenet geen makkelijke zaken zijn. De gemeente Amsterdam en de gemeente Leiden onderhouden nauw contact met mijn ministerie om continuering van de warmtelevering op korte termijn zeker te stellen. Met het oog op de verduurzamingsopgave op de lange termijn vind ik dat de stappen die we nu zetten in het kader van het warmtetransportnet in Zuid-Holland verstandig zijn. Met de inzet van Gasunie als publieke warmtetransportbeheerder en de mogelijkheid om diverse bronnen aan te sluiten, worden mijns inziens de condities voor een robuust warmtesysteem gecreëerd, waarbij schaalgrootte bijdraagt aan de leveringszekerheid en betaalbaarheid van het systeem.

Beschikbaarheid en verduurzaming van warmtebronnen
Het transportnet in Zuid-Holland zal tot 2035 vooral gevoed worden met warmte die overblijft vanuit industriële processen. Dat is duurzaam hergebruik van energie zonder (additionele) uitstoot van CO_2. De verwachting is dat er, ook met

[2] In Warmtewet 2.0 zullen daarnaast de uitgangpunten voor de marktordening van lokale distributienetten worden uitgewerkt (zie Kamerstuk 30196-616).

het verduurzamen van productieprocessen, op langere termijn voldoende restwarmte vrij komt in de Rotterdamse haven om te voldoen aan de vraag. Tegelijkertijd zullen steeds meer lokale duurzame bronnen beschikbaar komen en toegevoegd worden aan het warmtesysteem in de regio. Deze combinatie komt de duurzaamheid en de flexibiliteit van het systeem ten goede.

Vervolgstappen
Er is sprake van drie samenhangende vervolgstappen:

1. Ontwikkeling eerste fase transportinfrastructuur en operationele uitwerking LdM/VP (Gasunie)
2. Bestuurlijk traject ten behoeve van integrale ontwikkeling warmtetransportnet (EZK, provincie Z-H)
3. Uitwerking wettelijk kader in Warmtewet 2.0 (EZK)

Deze drie vervolgstappen werken toe naar een investeringsbeslissing medio 2020. Ik zal u over de voortgang informeren. Over de Warmtewet 2.0 ontvangt u in het najaar van 2019 de stand van zaken.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Directoraat-generaal Klimaat

en Energie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
drs. T. de Vries

T 070 379 8876
t.d evries1@minezk.nl

Ons kenmerk
DGKE / 19266313

Uw kenmerk

Bijlage(n)

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-Gravenhage

Datum
Betreft Voortgang wetstraject Warmtewet 2

In februari 2019 informeerde ik uw Kamer over de start van het wetstraject Warmtewet 2.[1] In deze voortgangsbrief zet ik uiteen dat, met het oog op de realisatie van de doelen en afspraken in het Klimaatakkoord, een fundamentele aanpassing gewenst is van de regelgeving voor collectieve warmtesystemen[2]. Bij collectieve warmte gaat het om warmte die bedoeld is voor ruimteverwarming en warm tapwater, waarbij sprake is van gebonden afnemers.[3] Ik geef u de stand van zaken op de hoofdonderwerpen marktordening, tariefregulering en verduurzaming. Ook ga ik nader in op de regels voor leveringszekerheid. Relevant zijn vier moties die uw Kamer heeft aangenomen.[4] Daar ga ik met deze brief op in. Ik sluit af met inzichten uit het buitenland, met de planning van het wetstraject en een paragraaf waarin de samenhang van het wetsvoorstel met andere maatregelen voor collectieve warmte wordt geschetst.

Wetstraject Warmtewet 2: aanleiding en doel

Duurzame warmtebronnen als aardwarmte, biomassa, restwarmte, aquathermie en warmte-koude opslag (WKO) kunnen via een collectief warmtesysteem - onder de juiste condities - op betaalbare en betrouwbare wijze voorzien in onze behoefte aan (ruimte)verwarming. Op deze manier vormt collectieve warmte een volwaardig CO_2-vrij alternatief voor de huidige verwarming op basis van aardgas en andere fossiele brandstoffen. Collectieve warmte met gebruik van duurzame warmtebronnen is een bewezen techniek die zowel in Nederland als in verschillende buurlanden toegepast wordt. In het Klimaatakkoord wordt, naast vele andere maatregelen, daarom stevig ingezet op de ontwikkeling van collectieve warmtesystemen.

Collectieve warmte zal voor een groot deel van de gebouwde omgeving de meest kostenefficiënte optie zijn om over te gaan van verwarming op aardgas naar een

[1] TK, 30196 nr. 616
[2] Er zijn diverse vormen van "collectieve warmtesystemen, , waaronder stadsverwarming en WKO (warmte-koude opslag). Het systeem omvat de gehele warmteketen, van warmtebron tot -levering. De in Nederland ook gangbare term "warmtenet" wordt in deze brief alleen gebruikt als het fysieke leidingennet wordt bedoeld.
[3] Warmteconsumenten zijn gebonden aan het warmtebedrijf dat warmte levert via het net waarop zij zijn aangesloten. Het warmtebedrijf heeft een monopolie op de warmtelevering en de kosten van substituten zijn veelal hoog.
[4] TK, 32813 nr. 292; TK, 32813 nr. 301; TK, 30196 nr. 665; TK, 30196 nr. 663.

CO_2-vrij alternatief. Dit geldt eveneens voor een deel van de verduurzaming van bijvoorbeeld de glastuinbouw in Nederland. Er zijn op dit moment in Nederland relatief weinig gebouwen die verwarmd worden met duurzame warmte. De omslag naar verwarming via collectieve warmte vereist in veel gevallen de realisatie van nieuwe infrastructuur en vergt daarmee forse investeringen. De ontwikkeling en efficiënte inzet van bronnen en infrastructuur vraagt om gecoördineerde besluitvorming en langjarige investeringen, die niet vanzelf tot stand komen. Belangrijk is bovendien dat we de kosten in de hand houden, anders worden de klimaatdoelen en het draagvlak hiervoor onbereikbaar.

Noodzaak van sectorspecifieke regulering

Om de ambities uit het Klimaatakkoord rond duurzame warmte en de benodigde infrastructuur waar te maken, dient het regelgevend kader voor collectieve warmte aangepast te worden. De Warmtewet is tot dusverre vooral een consumentenbeschermingswet, met regels ten aanzien van de leveringszekerheid en de tarieven. Deze regels zijn opnieuw tegen het licht gehouden. Met Warmtewet 2 herzie ik deze regels waar nodig en worden ze aangevuld om de beoogde groei en verduurzaming van collectieve warmtesystemen te realiseren, en zo uitwerking te geven aan de doelen uit het Klimaatakkoord. Uiteraard moeten daarbij de publieke belangen leveringszekerheid, betaalbaarheid en duurzaamheid zijn geborgd. Ook Warmtewet 2 richt zich in hoofdzaak op collectieve warmtesystemen in de gebouwde omgeving.

In dat kader is het belangrijk om te beseffen dat collectieve warmte wezenlijk andere technisch-economische kenmerken heeft dan de andere collectieve infrastructuren die ingezet worden voor ruimteverwarming, zoals de gasinfrastructuur en het elektriciteitsnetwerk. Collectieve warmte kent een lokaal (soms regionaal) karakter als gevolg van de relatief grote temperatuurverliezen die optreden bij het transport van warmte. Een eindbeeld van een landelijk dekkend hoofdnet voor warmte is daarmee niet aan de orde. Collectieve warmtesystemen kenmerken zich bovendien doordat er een sterke samenhang is tussen type warmtebronnen, dimensionering van het netwerk en de afleveringsinstallatie bij eindverbruikers. Warmte is een relatief complex product dat diverse kwaliteitsparameters kent (temperatuur, druk, debiet, etc.). Om het warmtesysteem optimaal te laten werken is integrale sturing op deze kwaliteitsparameters cruciaal. Het ene warmtesysteem is het andere niet en ze zijn onderling ook niet zomaar te koppelen. Bovendien kent niet alleen het warmtenet (de infrastructuur) kenmerken van een monopolie, veelal is er ook een grote afhankelijkheid van slechts één of enkele warmtebronnen die de basis- en pieklast verzorgen. Als gevolg van het doorgaans beperkte aanbod van lokale warmtebronnen en de complementaire werking van deze bronnen binnen een warmtesysteem is de ontwikkeling van een effectief concurrerende “open” markt voor warmte(bronnen) niet aannemelijk. De voordelen van een scheiding van levering en transport, zoals in de elektriciteit- en gasmarkt, wegen bij collectieve

warmtesystemen dan ook niet op tegen de nadelen.[5] Vanwege de genoemde kenmerken is het juist belangrijk dat de warmteketen integraal wordt aangestuurd en dat de warmtemarkt voorzien wordt van sectorspecifieke regulering om de betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid te waarborgen.

Fundamentele aanpassingen zijn nodig

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gemeenten een belangrijke rol krijgen in de verduurzaming van de gebouwde omgeving. De gevolgen van keuzes in deze transitie zullen immers lokaal sterk verschillen. Gemeenten hebben het meeste zicht op de lokale karakteristieken. Zij zijn ook het best in staat om over te maken keuzes te communiceren met hun burgers en andere betrokken lokale partijen. Gemeenten krijgen de bevoegdheid om te beslissen over de keuze voor het duurzame alternatief voor verwarming via aardgas. Als uitkomst van de wijkgerichte aanpak wordt bepaald waar en wanneer dit wordt gerealiseerd. Op basis van een proces dat onder meer een transitievisie warmte, een uitvoeringsplan en een participatietraject met bewoners en andere stakeholders en overheden omvat, besluit de gemeente in een omgevingsplan wat per wijk/gebied het alternatief voor aardgas wordt en wat de planning is voor de realisatie van dit alternatief.

Indien de gemeente in dit kader beslist tot collectieve warmte, dan moeten de regels uit o.a. de Warmtewet er voor zorgen dat deze keuze zo goed mogelijk gefaciliteerd wordt en zo efficiënt mogelijk gerealiseerd kan worden. Gemeenten die ervaring hebben met collectieve warmte merken terecht op dat de huidige ordening onvoldoende sturingsmogelijkheden bevat om het proces van de wijkgerichte aanpak op een goede en efficiënte wijze te faciliteren. Gemeenten zijn ook vaak ontevreden over de huidige situatie en de resultaten die dat oplevert met het oog op de gewenste transitie. In bestuurlijk overleg tussen Rijk, IPO en VNG wordt dat beeld bevestigd. Gemeenten doen in de praktijk hun best, maar het ontbreekt onder meer aan heldere besluitvormingskaders en inzicht in financiële consequenties. Hierdoor is sturing op de publieke belangen onvoldoende gewaarborgd.

Tegelijkertijd zien warmtebedrijven zich geconfronteerd met toenemende verwachtingen, terwijl de investeringscondities tot dusver niet optimaal zijn om collectieve warmte op grote schaal te ontsluiten. Onzekerheden over vraag- en aanbodontwikkeling op lange termijn, in combinatie met onzekerheid over het terugverdienen van de gemaakte kosten vanwege gemaximeerde tarieven die onvoldoende een weerspiegeling zijn van de daadwerkelijke kosten van warmte, staan een structurele langjarige groeistrategie in de weg.

Met het oog op realisatie van de doelen uit het Klimaatakkoord is deze gang van zaken niet langer wenselijk. Een structurele groei van collectieve warmte en de

[5] SEO (2018), Belang bij splitsing in de warmtemarkt

verduurzaming daarvan vergt een duidelijke en planmatige aanpak vanuit de (decentrale) overheid. Dit noodzaakt een fundamentele verandering in de rollen en verantwoordelijkheden op de warmtemarkt. Ik voorzie een marktordening waarbij de gemeenten de regie kunnen voeren op basis van de wijkgerichte aanpak en waarbij de warmtebedrijven meer zekerheid hebben over inkomsten. Waar nodig om de publiek belangen te borgen zijn landelijk geldende kaders van toepassing. Hiervoor is een systeemwijziging gewenst die ik middels Warmtewet 2 doorvoer.

De hoofdkenmerken hiervan zijn als volgt:

A. De gemeente bepaalt, binnen heldere landelijke kaders en met ondersteuning vanuit het Rijk, voor welk gebied (het warmtekavel) een warmtebedrijf wordt aangewezen.
B. Het warmtebedrijf heeft de wettelijke taak om een collectief warmtesysteem binnen een warmtekavel tegen zo efficiënt mogelijke kosten met een duurzame en betrouwbare kwaliteit te realiseren. Het warmtebedrijf wordt daarbij integraal verantwoordelijk voor de gehele warmteketen, van productie en distributie tot levering.
C. Er wordt de mogelijkheid gecreëerd om vanuit het Rijk een warmtetransportbeheerder aan te wijzen, voor uitzonderlijke situaties dat de regierol van gemeenten niet toereikend zal zijn om tot besluiten te komen over de gecoördineerde inzet van grootschalige warmtebronnen in een bepaalde regio.
D. De nieuwe tariefmethodiek zal (meer) kosten-gebaseerd worden. Dat biedt consumenten de zekerheid dat ze niet meer betalen dan de kosten die redelijkerwijs gemaakt moeten worden voor de warmte die ze afnemen. Warmtebedrijven krijgen de zekerheid dat efficiënte kosten die zij moeten maken voor de uitvoering van hun taak kunnen worden terugverdiend inclusief een redelijk rendement.
E. Wettelijke normen voor betaalbaarheid (tarieven), duurzaamheid en leveringszekerheid gelden in principe per warmtekavel (en bijvoorbeeld niet voor de sector als geheel of voor een portfolio van een warmtebedrijf).
F. Er komt een overgangsregime voor bestaande collectieve warmtesystemen.

Deze onderdelen vormen een samenhangend wetgevingspakket, die de beoogde systeemwijziging mogelijk maakt. Het is dit totaalpakket dat er in mijn ogen toe leidt dat de publieke belangen geborgd worden en dat de diverse belanghebbenden binnen de warmtemarkt over voldoende zekerheden beschikken om de warmtetransitie tot een succes te maken. Ik licht hieronder de onderdelen van Warmtewet 2 toe.

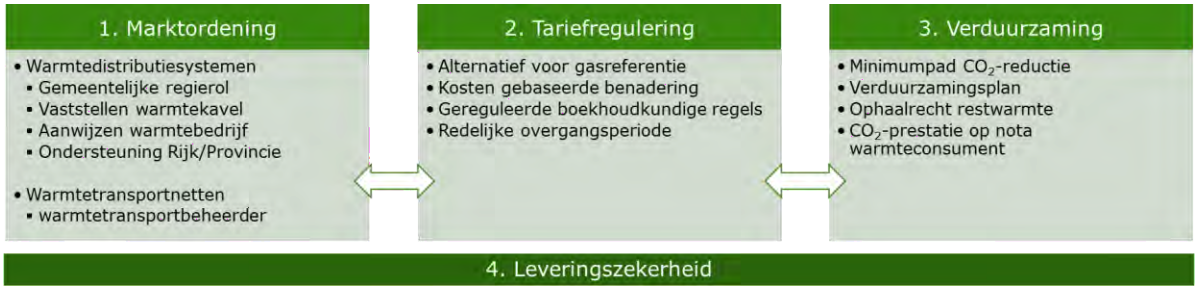

1. Ordening van de warmtemarkt

De marktordening moet bijdragen aan de realisatie van een betrouwbare, betaalbare en duurzame warmtemarkt. Vanwege de afspraken in het Klimaatakkoord moet de ordening bovendien bijdragen aan de groei van het aantal voorziene warmte-aansluitingen. Gangbaar uitgangspunt bij de ordening is het optimaal benutten en stimuleren van de efficiëntie van de warmteketen. Vanwege de grote diversiteit aan potentiele warmtebronnen en -systemen moet er ruimte zijn voor lokaal maatwerk. Bovendien is het cruciaal dat gemeenten en Rijk voldoende sturingsmogelijkheden verkrijgen om de realisatie van publieke belangen, nu en in de toekomst, te borgen.

Door de verantwoordelijkheidsverdeling in de warmtemarkt helder te maken, kunnen betrokken partijen hun rol efficiënter en beter uitvoeren, waardoor realisatie van de publieke belangen beter slaagt. Het zal enige tijd vergen voordat de diverse partijen hun rol goed kunnen begrijpen en goed kunnen invullen. Zie het als het spelen van een nieuw gezelschapsspel: bij het doorlezen van de spelregels lijkt het veel en ingewikkeld, maar zodra je begint met spelen wordt het ineens helder. Om deze reden voorzie ik ook de oprichting van een landelijk loket ter ondersteuning; hier kom ik zo dadelijk op terug.

a. Wettelijke verankering van de regierol van gemeenten

De komende jaren wordt een groei in omvang en aantallen voorzien van zowel de grotere als kleinere collectieve warmtesystemen. De benodigde infrastructuur en warmtebronnen zijn hiervoor veelal nog niet voorhanden. De gemeente bepaalt in het omgevingsplan waar en wanneer in een gemeente een collectief warmtesysteem wordt aangelegd. Met Warmtewet 2 stel ik de gemeente in staat een wettelijke taak toe te bedelen aan een warmtebedrijf door middel van een aanwijzing. Ik voorzie daarbij de volgende stappen:

1) De gemeente krijgt de bevoegdheid om een warmtekavel vast te stellen. Dit kavel betreft een gebiedsafbakening waarbinnen zich wijken/gebouwen bevinden waarvoor de gemeente collectieve warmte overweegt. Daarbij

kunnen gemeenten de uitkomsten van de Leidraad en de Transitievisie Warmte gebruiken. Bij de vaststelling van de omvang van het kavel wordt onder meer rekening gehouden met voldoende beschikbaarheid van duurzame warmtebronnen en de technisch-economische mogelijkheid om een op zichzelf staand en in tijd robuust warmtesysteem te exploiteren binnen het kavel. De omvang van het warmtekavel moet zodanig zijn dat deze aspecten geborgd zijn. Hiertoe wordt een toetsingskader opgenomen in Warmtewet 2.

2) Waar nodig stellen gemeenten gezamenlijk een warmtekavel vast. Deze samenwerking is aan de orde indien op die manier lokaal of regionaal beschikbare bronnen efficiënter benut kunnen worden. Overige redenen voor gemeenten kunnen zijn dat zij voordeel zien in onderlinge samenwerking bij de aanwijzing van het warmtebedrijf of eenduidigheid van afspraken nastreven voor een bepaald gebied.
3) Met oog op een effectieve ontwikkeling van betrouwbare en duurzame collectieve warmtesystemen in de regio wordt er een toetsende rol voor de provincie voorzien. Provincies toetsen of de omvang van de warmtekavels voldoet aan het toetsingskader opgenomen in Warmtewet **2.** Eventueel kunnen zij gemeenten opdracht geven de omvang te wijzigen.
4) De gemeente krijgt de bevoegdheid een warmtebedrijf aan te wijzen dat verantwoordelijk is voor de aanleg en exploitatie van een collectief warmtesysteem binnen dit kavel (waarvoor de gemeente in een omgevingsplan besloten heeft dat zij overgaan op collectieve warmte).
5) De gemeente kan een warmtebedrijf aanwijzen na het doorlopen van een transparante aanwijzingsprocedure, die in Warmtewet 2 wordt opgenomen. Aan de aanwijzingsprocedure kunnen zowel publieke als private warmtebedrijven deelnemen. Indien gemeenten gezamenlijk een warmtekavel hebben vastgesteld, zullen zij ook samen een warmtebedrijf aanwijzen.
6) Alleen na het doorlopen van de hierboven geschetste stappen kan er in Nederland een collectief warmtesysteem gerealiseerd worden. Eventuele uitzonderingen, bijvoorbeeld voor kleinschalige systemen, worden op dit moment onderzocht.
7) Voor bestaande collectieve warmtesystemen zal een overgangsregime gelden. Die wordt nog nader uitgewerkt.

Maatwerk en ondersteuning
De bovenbeschreven ordening doet recht aan de lokale variatie ten aanzien van type bronnen en afnemers. Het creëert tegelijk het juiste schaalniveau, waarop een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte inzet van beschikbare warmtebronnen mogelijk wordt. Voor de gemeenten is er het voordeel dat de aanwijsprocedure relatief vroeg in het besluitvormingsproces geplaatst kan worden. Warmtebedrijven kunnen zo al vroegtijdig worden betrokken in het concreet vormgeven van de lokale uitvoeringsplannen. Ik kies bewust voor een publiekrechtelijke aanwijzing, omdat dit in mijn ogen beter aansluit bij de publieke regierol die nodig is om de warmtetransitie te realiseren. Gemeenten beschikken

op deze manier over meer sturingsmogelijkheden, ook nadat een warmtebedrijf is aangewezen. Van belang is dat elke stap in de besluitvorming hiertoe bewust wordt gezet. Dit borgt een optimale uitkomst en maakt verantwoording achteraf over gemaakte keuzes mogelijk. Een gestructureerd besluitvormingsproces op lokaal niveau biedt tevens houvast voor bedrijven en financiers om te kunnen investeren.

Opbouw van kennis en capaciteit bij gemeenten is een belangrijk aandachtspunt. Uit gesprekken is duidelijk geworden dat gemeenten grote uitdagingen zien bij de praktische uitvoering, gelet op de complexiteit van de te nemen besluiten. Die uitdagingen onderken ik. In Warmtewet 2 worden daarom duidelijke procedures en meer sturingsmogelijkheden opgenomen voor de vaststelling van het warmtekavel en de aanwijzing van een warmtebedrijf. Ik voorzie ook in concrete procesondersteuning voor gemeenten om een kavel vast te stellen en om op basis van de transparante aanwijzingsprocedure een warmtebedrijf aan te wijzen. Deze ondersteuning wordt door het Expertise Centrum Warmte (ECW) ingericht, mede op basis van kennis die gemeenten zelf opdoen. Deze ondersteuning vergroot de uitvoerbaarheid en werkt bovendien kostenverlagend, omdat er op deze manier ruimte ontstaat leereffecten en procesefficiëntie. Tevens draagt het bij aan meer uniformiteit van procedures, zodat de kosten voor warmtebedrijven lager blijven. Over de praktische vormgeving van de ondersteuning ben ik in nauw overleg met gemeenten en provincies.

b. Wettelijke verankering van rechten en plichten warmtebedrijven

In Warmtewet 2 kom ik tot een nauw gedefinieerde wettelijke verankering van de rol voor aangewezen warmtebedrijven, waaruit rechten en plichten duidelijk zijn. Door het bepalen van warmtekavels krijgt het aangewezen warmtebedrijf een duidelijk afgebakend werkgebied, waarbinnen een exclusief recht geldt om collectieve warmtesystemen aan te leggen en te exploiteren. Gecombineerd met een duidelijk fasering van aan te sluiten wijken draagt dit bij aan investeringszekerheid. Bij dit exclusieve recht horen ook verplichtingen:

1) Het aangewezen warmtebedrijf krijgt de wettelijke taak om een collectief warmtesysteem te realiseren binnen een kavel indien hiertoe in een omgevingsplan is besloten. Het warmtebedrijf ondersteunt de gemeente bij het maken van een uitvoeringsplan met daarin een concretisering en fasering van de uitrol van collectieve warmtesystemen. In het omgevingsplan legt de gemeente vervolgens het besluit over het alternatief voor aardgas in een wijk vast.[6]
2) Het warmtebedrijf krijgt de verplichting om afnemers binnen zijn kavel aan te sluiten op zijn collectieve warmtesysteem. Het warmtebedrijf krijgt dus een aansluitplicht. Deze aansluitplicht geldt in principe niet voor

[6] Zie nadere toelichting in BZK brief Uitwerking Klimaatakkoord gebouwde omgeving (nog te verzenden)

afnemers. Deze 'opt out' mogelijkheid (voor wie en onder welke voorwaarden) wordt nog nader uitgewerkt.

3) Het warmtebedrijf wordt redelijkerwijs in staat gesteld om zijn efficiënte kosten die gepaard gaan met de uitvoering van zijn wettelijke taak terug te verdienen. Anders loopt het warmtebedrijf door zijn aansluitplicht mogelijk tegen hogere kosten aan dan zijn inkomsten rechtvaardigen. Tegelijkertijd blijft het belang van consumentenbescherming uiteraard onverminderd aanwezig. Ik ga later in deze brief nader in op de voorgenomen wijziging van de tariefregulering.
4) Het aangewezen warmtebedrijf is integraal verantwoordelijk voor de verduurzaming en leveringszekerheid van zijn collectieve warmtesysteem binnen een kavel. Deze verantwoordelijkheid omvat de gehele warmteketen, van warmtebronnen en distributienet tot warmtelevering. Het staat het warmtebedrijf overigens vrij om activiteiten binnen het systeem te beleggen bij andere partijen. Denk aan de warmteproductie, netaanleg en -onderhoud of facturering en klantenservice. In alle situaties blijft één (rechts)persoon - het aangewezen warmtebedrijf – (eind)verantwoordelijk.
5) Het warmtebedrijf wordt in principe voor onbepaalde tijd aangewezen. Gegeven de afschrijftermijn van investeringen is het belangrijk dat het warmtebedrijf met een lange termijn visie kan investeren. De aanwijzing biedt mogelijkheden om tussentijds bij te sturen. In bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld in geval van onderpresteren, kan de aanwijzing geheel of gedeeltelijk kan worden ingetrokken.
6) Over de samenwerking met bijvoorbeeld bewonerscollectieven of bestaande warmtesystemen worden nadere spelregels uitgewerkt.

De gemeenten kunnen zowel publieke als private warmtebedrijven aanwijzen. Dat geldt dus ook voor 'eigen' gemeentelijke of provinciale warmtebedrijven. Diverse gemeenten zien daarnaast in de publieke netwerkbedrijven (de zusteronderneming van de gereguleerde netbeheerder op de elektriciteits- en gasmarkt) een mogelijke partner voor de ontwikkeling van collectieve warmte. Binnen de huidige kaders van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet kunnen de netwerkbedrijven uitsluitend infrastructurele diensten verrichten op de warmtemarkt, bijvoorbeeld binnen een samenwerkingsverband met een warmtebedrijf. Ik bekijk op welke wijze de netwerkbedrijven een nuttige rol kunnen spelen in de ontwikkeling van collectieve warmtesystemen. In beginsel wil ik voor de warmtemarkt geen partijen uitsluiten, om zo zoveel mogelijk keuzemogelijkheden te creëren en meer dynamiek in de markt te brengen. Uiteraard moet door ieder bedrijf – publiek en privaat - voldaan worden aan de basisvereisten voor een solide warmtebedrijf, zoals die nu ook al van kracht zijn. Oneigenlijke voordelen voor bepaalde partijen moeten worden voorkomen, dat zou immers weer tot minder aanbod kunnen leiden. Randvoorwaarde is bovendien dat onzekerheden en investeringsrisico's op de warmtemarkt niet leiden tot ongewenste effecten op de markt voor gas en elektriciteit, waardoor de onafhankelijkheid van het netbeheer in het geding zou komen.

c. Wettelijke verankering van rechten en plichten warmtetransportbeheerder

Zoals hierboven toegelicht zijn collectieve warmtesystemen doorgaans te typeren als lokale systemen, doordat er slechts een beperkte aantal warmtebronnen in de nabijheid beschikbaar is. Maar er zijn uitzonderingen mogelijk. Dit betreft de situatie waarbij in een gebied dermate grootschalige en relatief goedkope warmtebronnen (in potentie) voorhanden zijn, dat deze de lokale warmtebehoefte overstijgen. In dat geval kan het wenselijk zijn deze bronnen met behulp van een warmtetransportsysteem beschikbaar te maken voor meerdere warmtedistributiesystemen en andere grootschalige afnemers (zoals de glastuinbouw of bedrijven) in de regio. De inzet van beschikbare bronnen kan zo worden geoptimaliseerd en de afhankelijkheid van één of een beperkt aantal bronnen verminderd. Beide dragen in dat geval bij aan de betaalbaarheid, leveringszekerheid en verduurzaming van de warmtevoorziening.

Meer nog dan bij lokale distributiesystemen speelt bij de aanleg en exploitatie van dergelijke warmtetransportsystemen een coördinatie- en afstemmingsvraagstuk. In dat geval kan nationale regie wenselijk zijn om belangen en wensen van afnemers (distributiesystemen) en bronnen te verbinden en de juiste afweging te kunnen maken ten aanzien van de efficiënte aanleg en maatschappelijk optimaal gebruik van het warmtetransportsysteem. Daartoe wordt in de Warmtewet 2 de mogelijkheid opgenomen tot het aanwijzen van een onafhankelijk warmtetransportbeheerder, die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van een warmtetransportsysteem waarop meerdere duurzame warmtebronnen kunnen aansluiten waarmee meerdere distributiesystemen beleverd kunnen worden. Deze taak omvat ten minste:

1) het voeren van regionale coördinatie tussen bronnen en (potentiele) afnemers;
2) de aanleg, beheer en onderhoud van de transportleidingen;
3) dagelijkse operatie (vast stellen programma, afstemmen vraag en aanbod, capaciteitsmanagement, incidentafhandeling).
4) De warmtetransportbeheerder stelt op basis van transparante, objectieve en non-discriminatoire criteria producten en tarieven vast.

Ook bij deze transportsystemen is het goed te beseffen dat deze eveneens bepaald worden door de technisch-economische kenmerken van het product warmte: de operationele kosten nemen over grotere afstand navenant toe, met de grotere omvang nemen ook de investeringsrisico's toe en met het aanwijzen van een warmtetransportbeheerder voor een apart transportsysteem wordt de integraliteit van de warmteketen doorbroken. De meerwaarde van het ontsluiten van warmtebronnen moet dus opwegen tegen de nadelen. Dit betekent ook dat het aanwijzen van een warmtetransportbeheerder niet een laagdrempelige oplossing is voor regionale afstemmingsvraagstukken. Naar verwachting is een transportsysteem alleen efficiënt in situaties met grootschalig aanbod van warmtebronnen. Vooralsnog doet deze situatie zich uitsluitend voor in Zuid-Holland. Voor de verdere uitwerking en de concrete toepassing verwijs ik naar

mijn brief van september jl. over de Warmterotonde Zuid-Holland.[7] Op lange termijn ontstaat misschien de noodzaak om ook elders transportsystemen tot ontwikkeling te brengen. De wetgeving zal daarom ruimte bieden om ook in dat geval een warmtetransportbeheerder aan te kunnen wijzen.

2. Tariefregulering op basis van kosten

Duidelijk is dat de huidige tarifering op basis van de gasreferentie in de context van een energietransitie niet lang houdbaar is. De moties Sienot respectievelijk Moorlag wijzen hier ook op.[8] De gasreferentie houdt steeds minder verband met de onderliggende kosten voor de warmtelevering naar mate er meer gebruik wordt gemaakt van andere, duurzamere bronnen. Er is een gebrek aan inzicht in de werkelijke kosten van warmtebedrijven en de mate waarin deze door de tarieven worden gedekt. Hierdoor is ook onduidelijk welke kosten bijvoorbeeld door de ongereguleerde bijdrage aansluitkosten (BAK) worden gedekt. Ook aan de afnemerszijde dreigt de gasreferentie contraproductief te worden. Als gevolg van de koppeling gaat van een hogere gasprijs (of gasbelasting) geen directe prikkel uit om over te stappen naar collectieve warmte. De koppeling draagt eerder bij aan de negatieve perceptie van (de prijs van) warmte.

Om tot een nieuwe tariefmethodiek te komen, heb ik enkele uitgangspunten geformuleerd. De tariefregulering moet:

1) Prijsbescherming bieden aan consumenten. Afnemers van warmte moeten beschermd worden tegen de potentiële nadelige effecten als gevolg van de monopoliepositie van warmtebedrijven. Het doel van tariefregulering is daarmee primair gericht op bescherming tegen te hoge tarieven. Daarnaast moet tariefregulering mogelijk maken dat een bepaald minimum serviceniveau kan worden behaald.
2) Efficiëntie bevorderen. Wegens het gebrek aan effectieve concurrentiedruk in de warmtemarkt moet tariefregulering borgen dat alleen nuttige en noodzakelijke investeringen worden gedaan en dat warmtebedrijven blijven investeren in kostenverlaging (en kwaliteitsverbetering), ook nadat zij zijn aangewezen door de gemeente.
3) Bijdragen aan een positief investeringsklimaat. De tariefreguleringssystematiek moet bijdragen aan investeringszekerheid. Warmtebedrijven moeten de zekerheid hebben dat efficiënte kosten worden vergoed en dat een redelijk rendement op investeringen kan worden behaald. Een voldoende duurzame en robuuste tariefreguleringsmethodiek geeft die duidelijkheid en maakt de warmtesector aantrekkelijker voor potentiele investeerders. Op deze wijze wordt ook geborgd dat de tariefregulering aansluit bij de wijkgerichte aanpak. Indien de gemeente in een omgevingsplan besluit tot collectieve

[7] 30196 nr. 676
[8] TK, 32813 nr. 292. Motie Sienot c.s. (D66), dictum: Verzoekt de regering, om een nader onderzoek uit te voeren naar de impact van geschikte alternatieven voor vaststelling van de warmtetarieven – ten opzichte van de huidige koppeling met de gasprijs – op de warmteprijzen voor kleinverbruikers, en hier de Kamer voor de behandeling van de Warmtewet 2.0 over te informeren; TK, 32813 nr. 301. Motie Moorlag (PvdA), dictum: Verzoekt de regering, om op zo kort mogelijke termijn de tariefsystematiek voor warmtenetten aan te passen.

warmte als alternatief voor verwarming via aardgas in een wijk/gebied dan moet het warmtebedrijf dit redelijkerwijs binnen zijn toegestane tarieven kunnen realiseren.

4) Uitvoerbaar zijn. De administratieve lasten als gevolg van de regulering moeten te overzien zijn voor bedrijven en de toezichthouder en proportioneel ten opzichte van de beoogde opbrengsten.

Eerder onderzoek naar een alternatief voor de huidige gasreferentie gaf een overzicht van mogelijke opties, maar nog geen antwoord welke optie de voorkeur heeft.[9] Ik heb daarom Oxera gevraagd enkele opties verder uit te werken. Deze studie zal binnenkort zijn afgerond en met uw Kamer gedeeld worden. Een aantal kenmerken is inmiddels duidelijk. De nieuwe tariefmethodiek zal (meer) kosten-gebaseerd zijn. Het voordeel van deze meer kosten gebaseerde methodiek is dat het consumenten de zekerheid biedt dat ze niet meer betalen dan de efficiënte kosten. Daarbij draagt een dergelijke methodiek ook in sterkere mate bij aan het maken van lokaal efficiënte keuzes in de wijkgerichte aanpak. Tegelijk biedt het warmtebedrijven de zekerheid dat alle efficiënte kosten kunnen worden terugverdiend. Belangrijkste bouwstenen voor de methodiek zijn:

a. beter inzicht in daadwerkelijke kosten door het formuleren van boekhoudkundige vereisten,
b. een efficiëntieprikkel die rekening houdt met belangrijke kostenbepalende factoren in een warmtesysteem
c. een aanpak voor het bepalen van het toegestane rendement dat warmtebedrijven mogen verdienen.

De invoering van een dergelijke tariefmethodiek vereist een grotere inspanning dan onder de huidige tariefregulering van warmtebedrijven en van de ACM (meer vergelijkbaar met wat nu de praktijk is bij de gereguleerde netbeheerders voor gas en elektriciteit). De maatschappelijke baten van een kostengebaseerd systeem zijn naar verwachting echter aanzienlijk groter dan de verwachte administratieve lasten. Een dergelijke wijziging van de tariefreguleringsmethodiek kost tijd. Zowel warmtebedrijven als de ACM moeten zich voorbereiden op deze wijzigingen. Bovendien moeten grote schokken in de eindgebruikerstarieven voorkomen worden. Dit maakt dat een nieuwe tariefregulering gefaseerd zal worden ingevoerd gedurende een periode van meerdere jaren, zodat er voldoende tijd is om wijzigingen in methodiek en administratieve processen door te voeren. Heldere communicatie hierover door mijn Ministerie en de ACM is cruciaal om de risico's voor warmtebedrijven te minimaliseren, zodat zij ook tijdens deze overgangsperiode blijven investeren en zodat gemeenten en bewoners weten waar zij aan toe zijn.

Uiteraard met de betaalbaarheid voor consumenten gegarandeerd blijven. Met een kosten-gebaseerde benadering zullen kostenvariaties tussen warmtesystemen en -kavels beter zichtbaar worden, wat in potentie tot meer gedifferentieerde

[9] SiRM (2019), Tariefregulering warmtebedrijven voor kleinverbruikers

tarieven kan leiden. In hoeverre deze prijsvariatie wenselijk is, zal onderdeel zijn van de uiteindelijke besluitvorming over de tarieven.

3. Regels voor verduurzaming

De uitrol van warmtenetten leidt alleen tot CO_2-reductie in de gebouwde omgeving als deze netten CO_2-neutrale warmte leveren. Dit betekent dat het bronnenportfolio zowel van nieuwe als van bestaande warmtenetten zal moeten verduurzamen richting 2050. De verduurzaming van eigenstandige warmtesystemen volgt echter geen lineair pad. Maatregelen vinden plaats op investeringsmomenten, bijvoorbeeld bij de aanleg, onderhoud of uitbreiding van een net, en vragen om een lange termijn planning. Er is een instrumentarium nodig om invloed uit te oefenen op deze investeringsmomenten, zodat deze worden benut om nieuwe duurzame bronnen te ontsluiten of andere maatregelen te nemen. Het uitgangspunten van dit instrumentarium is dat deze stuurt op CO_2-reductie op zo kostenefficiënt mogelijke wijze. Het instrumentarium richt zich primair op het warmtebedrijf, vanwege zijn integrale verantwoordelijkheid voor het collectieve warmtesysteem binnen een warmtekavel. Deze verantwoordelijkheid omvat dus ook de ontwikkeling in eigen beheer van (op termijn) duurzame warmteproductie en/of inkoop bij andere warmteproducenten. Het is mijn voornemen om in Warmtewet 2 het volgende op te nemen:

1) een minimaal haalbaar pad voor verduurzaming (prestatienorm voor CO_2-uitstoot) waarbij een jaarlijkse norm vastgelegd wordt tot 2030 rekening houdend met het doel voor 2050. Een prestatienorm gebaseerd op een haalbaar pad biedt ruimte om rekening te houden met investeringsmomenten en de lokale situatie, terwijl toch een prikkel afgegeven wordt voor efficiënte investeringen in de duurzaamheid van het collectieve warmtesysteem.
2) Bij de vaststelling van het warmtekavel zal verplicht aandacht moeten worden besteed aan de verduurzamingsmaatregelen voor de komende 10 jaar en de mogelijkheden voor een CO2-neutrale warmtelevering in 2050. Van warmtebedrijven wordt bovendien gevraagd om periodiek hun investeringsplan voor een warmtekavel bij te stellen en de gevolgen hiervan voor het bereiken van de vastgestelde CO2-norm te bezien.
3) Daarnaast overweeg ik om een 'ophaalrecht' voor restwarmte te introduceren: het recht voor warmtebedrijven om restwarmte tegen uitkoppelkosten "op te halen" aan de poort van een industrie, datacenter of andere warmte-lozer. Dit ophaalrecht kan drempelverlagend werken voor partijen om met elkaar in gesprek te gaan en versterkt de onderhandelpositie van warmtebedrijven.
4) Vanaf 1 januari 2020 moeten warmtebedrijven conform de huidige Warmtewet jaarlijks gaan rapporteren over de duurzaamheid van de geleverde warmte. In Warmtewet 2 zullen warmtebedrijven bovendien worden verplicht om deze informatie jaarlijks via de eindfactuur te verschaffen middels een standaard format. Dit verbetert de transparantie voor de consument.

4. Aanscherping leveringszekerheidseisen

Vanwege de grote afhankelijkheid van (schaarse) lokale warmtebronnen is leveringszekerheid de achilleshiel van collectieve warmte. Recente voorvallen hebben duidelijk gemaakt dat de huidige regels voor leveringszekerheid en betrouwbaarheid zich vooral richten op acute potentiële noodsituaties en vrijwel niet op preventie. In de praktijk blijkt ook dat de regels onvoldoende eenduidig zijn. Dit bemoeilijkt een effectief optreden op basis van deze regels. Centraal in Warmtewet 2 staat preventie. Bovendien zal de huidige bepaling dat in uiterste situaties het warmtenet wordt vervangen door een gasnet vervallen, omdat deze oplossing niet strookt met de beleidsdoelen en op de langere termijn ook geen zekerheid meer kan bieden. Om deze redenen scherp ik de regels voor leveringszekerheid in Warmtewet 2 aan:

1) Voorafgaand aan de aanwijzing van een warmtebedrijf zal bij de vaststelling van het warmtekavel verplicht aandacht moeten worden besteed aan de beschikbaarheid of het beschikbaar maken van de benodigde warmtebronnen.
2) Bij de aanwijzing van het warmtebedrijf zal getoetst worden op leveringszekerheid. In de aanvraag die bij aanwijzing van het warmtebedrijf dient te worden overlegd, zal duidelijkheid moeten worden geven over de continuïteit op langere termijn. Zonder voldoende zekerheid hierover is aanwijzing niet mogelijk.
3) Na de aanwijzing van het warmtebedrijf blijft deze integraal verantwoordelijk voor betrouwbaarheid en leveringszekerheid. Dit geldt dus ook indien het bedrijf zijn warmte inkoopt bij een externe producent of de aanleg van het benodigde warmtenet heeft uitbesteed.
4) Warmtebedrijven worden verplicht om jaarlijks te rapporteren over de leveringszekerheid op korte en langere termijn en over de eventuele maatregelen die nodig zijn en zullen worden uitgevoerd om dit te borgen. Hier ligt een duidelijke relatie met de verduurzamingsopgave en de investeringen die daarvoor gedaan moeten worden. Er mag bijvoorbeeld geen lock-in worden gecreëerd op beschikbare fossiele bronnen (of bijvoorbeeld afvalverbranding) vanwege de leveringszekerheid op langere termijn. Bij de verduurzaming van warmtenetten moet aandacht zijn voor de mogelijke effecten op de leveringszekerheid.
5) Warmtebedrijven dienen daarnaast een helder back-up plan te hebben, waarin duidelijk wordt welke acties worden ondernomen bij dreigende uitval van warmtelevering.
6) In Warmtewet 2 worden heldere bepalingen opgenomen ten aanzien van de handhaving van genoemde verplichtingen. Voor het geval noodsituaties zich toch voordoen, worden de bepalingen die het mij of ACM mogelijk maken om in te grijpen aangescherpt en verduidelijkt.

Warmtelessen buitenland

De motie Sienot[10] verzoekt om lessen uit het buitenland te verwerken in het wetsvoorstel. Er wordt in de discussie over collectieve warmtesystemen in Nederland veelvuldig naar de situatie in Denemarken verwezen, maar er zijn uiteraard ook nuttige inzichten op te halen in andere landen. Daarom kijk ik ook gericht naar de regulering in Zweden, Estland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Op deze wijze omvat de analyse naast landen met een 'volwassen' warmtemarkt (DK, SE, EE), ook 'lerende' landen, met een voor Nederland meer vergelijkbare jonge (UK) of ontwikkelende (DE) markt. De uitkomsten van de analyse worden verwerkt in de Memorie van Toelichting bij het conceptwetsvoorstel. Hieronder noem ik enkele bevindingen die relevante zijn voor Warmtewet 2.

In algemene zin valt op dat er een grote diversiteit is in de regulering in de geselecteerde landen. De wijze van regulering hangt nauw samen met de maturiteit van de markt. De invulling van de wet- en regelgeving ten aanzien van warmtenetten wordt sterk bepaald door zaken als de historische achtergrond, het klimaat, het totale energiesysteem en de politieke context. Als voorbeeld noem ik het feit dat de beschikbaarheid en vooral ook de prijs van aardgas in Denemarken aanmerkelijk verschilt van Nederland. Warmte is er sinds de jaren '70 als de meer aantrekkelijke optie voor de consument gepositioneerd. Alleen al dit verschil maakt het onwenselijk om het Deense model één op één te gebruiken als blauwdruk voor Nederland. Anderzijds is de gestructureerde en planmatige wijkaanpak die uit het Klimaatakkoord volgt in zekere zin te vergelijken met de bestuurlijk aanpak die in Denemarken en in andere volwassen markten is gevolgd. Een bestendige ontwikkeling van collectieve warmtesystemen is gebaat bij een langjarige en consistente aanpak. Lokale warmteplanning is van groot belang, in aanvulling op een duidelijk nationaal wettelijk kader. Bij het opstellen van warmteplannen en het afbakenen van warmtegebieden wordt nauw samengewerkt met warmtebedrijven. Warmteplanning is ook belangrijk om er voor te zorgen dat het niet bij kleinschalige geïsoleerde systemen blijft.

Het Deense systeem is gebaseerd op publieke warmtebedrijven en -coöperaties. Zweden heeft daarentegen in de jaren '90 de warmtemarkt geliberaliseerd. Ook in andere landen zie je een mix van publieke en private spelers. Estland telt bijvoorbeeld meer dan 200 geregistreerde warmtebedrijven. In Duitsland zijn er voorbeelden dat eerder geprivatiseerde warmtebedrijven weer in publieke handen worden genomen. In geen van de onderzochte landen wordt splitsing tussen productie, levering en transport van warmte wettelijk afgedwongen. Landen die dat serieus hebben overwogen en er onderzoek naar hebben gedaan, zijn van het idee teruggekomen. Concurrentie op het net, met vrije leverancierskeuze voor afnemers, blijkt bij collectieve warmte lastig te realiseren en levert (daardoor) geen evidente voordelen op. Ook de derdentoegang van bronnen tot netten blijft

[10] TK, 30196 nr. 665. Motie Sienot c.s. (D66), dictum: Verzoekt de regering, te onderzoeken wat Nederland kan leren van de aanpak in andere Europese landen voor de marktordening in ons land, en de Tweede Kamer hierover voor de begrotingsbehandeling van 2020 te informeren.

doorgaans beperkt tot 'onderhandelde toegang', zoals dat in de laatste wijziging van de Warmtewet is opgenomen. Het ogenschijnlijk beter afdwingbare 'gereguleerde toegang' blijkt in de praktijk lastig te handhaven, omdat er in een warmtesysteem veel (technische) redenen kunnen zijn waardoor aansluiting van de nieuwe bron toch niet past.

Om warmteconsumenten te beschermen tegen te hoge tarieven worden verschillende instrumenten ingezet. In alle gevallen is inzicht in de kosten van warmtelevering een belangrijke voorwaarde voor een effectieve tariefregulering. Ook hierbij geldt dat de context bepaalt welke beleidsbenadering geschikt is. De zgn. prijsdialogen die in Zweden sinds 2013 op vrijwillige basis worden toegepast, zijn effectief gebleken, omdat er al een hoge mate van transparantie was en de warmteprijzen constant worden gemonitord door de Zweedse toezichthouder. Door gebrek aan transparantie en aan ervaring is in Nederland de informatie-asymmetrie tussen vraag en aanbod vele malen groter en is de inschatting dat een dergelijke aanpak met vrije prijsvorming tot minder goede uitkomsten voor de consument zal leiden. De les uit Zweden is ook dat tariefmethodieken van tijd tot tijd geactualiseerd moeten worden om effectief te blijven. In 2012 is er door de Duitse mededingingsautoriteit, het Bundeskartellamt, een diepgaand onderzoek gedaan naar de warmtesector in Duitsland. Eén van de conclusies was dat prijzen in gebieden met een aansluitplicht voor afnemers gemiddeld beduidend hoger liggen. Om die reden werd door de autoriteit afgeraden hier gebruik van te maken. In Denemarken heeft ook lange tijd een aansluitplicht op collectieve warmte gegolden. Dat is onlangs versoepeld.

In landen met een volwassen markt worden collectieve warmtesystemen voornamelijk gevoed met fossiele bronnen. Deze landen staan voor de grote uitdaging om hun warmtenetten te verduurzamen. De beoogde verduurzaming wordt in deze landen voornamelijk gestimuleerd door belastingvoordelen of subsidies voor CO2-arme warmtebronnen. In het Verenigd Koninkrijk, waar de groei van CO2-arme netten eveneens een belangrijk bijdrage moet gaan leveren aan de verduurzaming van warmtevoorziening, is duurzaamheid voorwaarde voor de aanleg van warmtenetten. De voorgestelde aanpak in Nederland sluit hier op aan.

Urgentie en tijdpad wetstraject

De motie Mulder[11] vraag om versnelde invoering van de warmtewet per 1-1-2021. Ik begrijp en deel het gevoel van urgentie die hiermee wordt uitgesproken. De in het Klimaatakkoord genoemde invoeringsdatum voor de Warmtewet 2 per 1-1-2022 is al uitermate ambitieus gelet op de omvang en complexiteit van de voorliggende vraagstukken en de samenhang met andere wetgeving (Omgevingswet, Energiewet). Terwijl met de recente wijzigingen van de

[11] TK, 30196 nr. 663. Motie Mulder (CDA), dictum: Verzoekt de regering, het wetgevingstraject van de wijziging van de Warmtewet te versnellen en het wetswijzigingsvoorstel begin 2020 aan de Kamer aan te bieden zodat inwerkingtreding op 1 januari 2021 mogelijk wordt.

Warmtewet - waarvan de laatste aanpassingen per 1-1-2020 ingaan – een groot aantal verbeteringen zijn aangebracht, bevat het voorgenomen wetsvoorstel fundamentele voorstellen op het gebied van de ordening van de warmtemarkt, de tariefstelling, de verduurzaming en de leveringszekerheid. Dit raakt op sommige onderdelen ingrijpend aan de rollen en taken van partijen in de warmtemarkt, zoals de gemeenten, provincies en warmtebedrijven. Het overhaasten van het wetgevingsproces zou het debat over deze voorstellen tekort doen en zelfs contraproductief kunnen zijn aan het behalen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Ook kunnen met een snellere invoeringsdatum onvoldoende de praktische consequenties van de voorgestelde wijzigingen, zoals hiervoor geschetst, worden doordacht en georganiseerd. Om die reden houd ik de datum uit het Klimaatakkoord aan in de planning voor het wetstraject.

Hieruit volgt dat de internetconsultatie is voorzien in de eerste helft van 2020. Na advisering door onder meer de Raad van State kan aanbieding van het wetsvoorstel aan uw Kamer dan eind 2020, begin 2021 plaatsvinden. De uitwerking van de lagere regelgeving zal tegelijkertijd met de Warmtewet 2 op 1 januari 2022 worden vastgesteld.

Samenhang met andere instrumenten

In het Klimaatakkoord is een breed palet aan maatregelen opgenomen om de transitie naar meer duurzame warmte te bewerkstelligen. Belangrijke onderdelen hiervan zijn uiteraard de wijkaanpak, afspraken om duurzame warmtebronnen te ontwikkelen, afspraken over een duurzaamheidskader voor biomassa en over luchtkwaliteit, de verhoging van de energiebelasting op aardgas en de inzet van andere financiële instrumenten (SDE+, ISDE, EIA). Met de Warmtewet 2 wordt het systeem voor de warmtevoorziening middels collectieve warmte voor de langere termijn vastgelegd. Dit langjarig perspectief is noodzakelijk om de transitie in goed banen te leiden. De komende jaren wordt echter nog gewerkt op basis van het huidige wettelijk kader. Vervolgens zullen effecten van de regulering vaak pas over enkele jaren zichtbaar worden, terwijl koplopers in de transitie – specifieke gemeenten, woningcorporaties, warmtebedrijven en burgercoöperaties– nu al uit de startblokken willen komen. De 'Startmotor' die woningcorporaties en warmtebedrijven in het Klimaatakkoord zijn overeengekomen, is daar een goed voorbeeld van. Ook een belangrijk deel van de proeftuinen voor aardgasvrije wijken willen verder met collectieve warmte-oplossingen.

Er gebeurt veel op het gebied van kennisopbouw bij gemeenten met het programma aardgasvrije wijken en door het beschikbaar stellen van benodigde

data met de Leidraad van het Expertise Centrum Warmte. Beide worden gefinancierd vanuit de Klimaatenveloppe. De hiervoor genoemde Startmotor wordt ondersteund met een nieuwe subsidieregeling (SAH). Een belangrijke volgende stap richting concrete realisatie van nieuwe warmte-aansluitingen is dat betrokken partijen beter inzicht krijgen in de onderliggende kosten van warmteprojecten. De huidige discussies over de hoogte van de zgn. BAK (een ongereguleerde kostendekkingsbijdrage per aansluiting) werkt nu vaak verlammend. Dit vergt meer openheid van zaken, bijvoorbeeld aan de kant van de warmtebedrijven, als opmaat naar de voorziene tarifering op basis van kosten. Meer transparantie helpt om elkaar beter te begrijpen en te vertrouwen. Het zal naar verwachting ook kosten kunnen drukken, omdat (financierings)risico's van projecten beter bespreekbaar en aangepakt kunnen worden. De komende maanden werken de Ministeries van EZK en BZK met VNG, Aedes en de warmtebedrijven aan een betere vergelijkbaarheid van voorgenomen warmteprojecten om zo onderbouwd stappen te kunnen zetten richting realisatie.

Kortom, een omslag in de markt bereik je niet met één instrument. De groei en verduurzaming van collectieve warmtesystemen is afhankelijk van zaken als een meer robuuste vraag- en aanbodontwikkeling, concurrerende prijsstelling en investeringszekerheid voor publieke en private bedrijven. De hierboven geschetste uitwerking van Warmtewet 2 moet, in samenhang met andere maatregelen, aan deze zaken een belangrijke impuls geven, waarbij de publieke belangen betaalbaarheid, leveringszekerheid en duurzaamheid steeds geborgd blijven.

Hoogachtend / Met vriendelijke groet,

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Aan
Gemeente Rijswijk

Van
LdM C.V.

Kenmerk:
WIQ-O&V 4116
(WIQ-O&V 4089/LDM-O-105-OV-302)

Via

Datum
13 maart 2020

Onderwerp
Definitie aftak en demarcatie WarmtelinQ

Inleiding en context
Ten behoeve van Samenwerkingsovereenkomsten die met de verschillende bevoegde gezagen worden gesloten, is er behoefte aan heldere definities en het inzichtelijk maken van de demarcatie tussen de onderdelen van het warmtetransportsysteem die met de aanleg van WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag gerealiseerd worden (als onderdeel van de opdracht van Minister van Economische Zaken aan Gasunie), en de delen van het warmtetransportsysteem die daarbuiten vallen. Hieronder worden de relevante definities en de demarcatie toegelicht. Het betreft de technische definities, die relevant zijn voor de fysieke uitvoering van het Project.

Scope van WarmtelinQ en Warmtetransportsysteem
De scope van WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag betreft een Warmtetransportleiding bestaande uit een aanvoer- en retourleiding, een Pompstation in Delft, een Warmteoverdrachtstation (WOS) in Den Haag en Aftakken en lekdetectiekasten in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag voor toekomstige warmtelevering. Tezamen vormen deze onderdelen een Warmtetransportsysteem. Het systeem wordt geclassificeerd als Buisleiding Groep 1 (zoals gedefinieerd door NEN3650 en NEN3651).

Aftak
De aftak (ook wel genoemd: T-stuk) in de hoofdleiding dat een korte leiding met een Afsluiter bevat die aan het einde is dichtgelast. Een Aftak kan worden gebruikt om door middel van een leiding een aansluiting op de Warmtetransportleiding te realiseren. Door de aanwezigheid van een afsluiter, kan deze aansluiting worden gerealiseerd zonder onderbreking van het Warmtetransportsysteem. Zie Figuur 1 voor een schematische en vereenvoudigde[1] weergave.

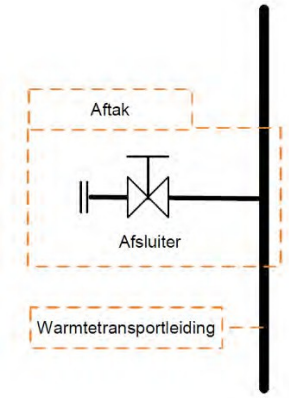

Figuur 1 Schematische weergave aftak [1]

1 figuur 1 en 2 bevatten maar 1 getekende warmteleiding terwijl een warmtesysteem bestaat uit 2 leidingen; een aanvoer en een retour.

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum: 13 maart 2020

Onderwerp: Definitie Aftak en demarcatie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

Afsluiter(s)
Mechaniek om de doorstroming van warm water in de warmtetransportleidingen te regelen, door het (deels) openen of sluiten van een of meer doorstroomopeningen.

Pompstation (alleen van toepassing in Delft)
Het gebouw waarin de pompinstallaties en de bijbehorende hulpinstallaties staan en dat ervoor zorgt dat het Warmtetransportsysteem voldoende druk en stroming van het medium (heet water) behoudt om de warmtelevering op de afleverpunten te garanderen, ook op de koudste dag (met de grootste warmtevraag) op het verst gelegen punt. De belangrijkste componenten zijn pompen en hun elektrische aandrijvingen. Het pompstation is een onderdeel van het Warmtetransportsysteem.

Project
Het totaal aan werkzaamheden dat wordt uitgevoerd ten behoeve van het ontwerpen en aanleggen van een Warmtetransportleiding, inclusief Aftakken en lekdetectiekasten (en een Pompstation in Delft) in een tracé dat loopt van de Burgemeester Heusdenslaan te Vlaardingen (aansluiting op de bestaande warmtetransportleiding 'Leiding over Noord') via de gemeenten Schiedam, Midden-Delfland, Delft en Rijswijk tot aan de huidige centrale van Uniper aan het De Constant Rebecque plein in Den Haag.

Definitie Warmtestation
Een warmtestation is een gebouw dat bestaat uit een WarmteOverdrachtstation (WOS) en installaties ten behoeve van warmtedistributie. In dit gebouw bevinden zich leidingen en (hulp)installaties (o.a. een warmtewisselaar) waarmee de warmte uit het Warmtetransportsysteem wordt overgedragen aan het Warmtedistributiesysteem. Daarnaast bevat het gebouw installaties ten behoeve van het Warmtedistributiesysteem. Per situatie, en daarmee per Warmtestation, zal de configuratie van installaties benodigd voor de distributie van warmte verschillen. Zie ook Warmteoverdrachtstation.

Definitie WarmteOverdrachtStation (WOS)
Het warmteoverdrachtstation bevat het geheel van leidingen en (hulp)installaties waarmee de warmte uit het Warmtetransportsysteem wordt overgedragen aan het Warmtedistributiesysteem. De belangrijkste componenten zijn warmtewisselaars, regelkleppen en/of pompen. Ook zal er een meter in het WOS aanwezig zijn. Het WOS is aan de transportzijde door middel van leidingen verbonden met een Aftak op het Warmtetransportsysteem. De warmtewisselaar is onderdeel van het WOS.

De demarcatie tussen het WOS en Warmtedistributiesysteem ligt aan de distributiezijde van de Afsluiters behorende bij het WOS. Met andere woorden, het WOS en de daarbij behorende Afsluiters maken onderdeel uit van het Warmtetransportsysteem. Zie Figuur 2 voor een schematische en vereenvoudigde[1] weergave.

Het WOS wordt samen met installaties van het Warmtedistributiesysteem op dezelfde locatie of in hetzelfde gebouw geplaatst, in figuur 2 wordt dit aangegeven met het Warmtestation.

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum: 13 maart 2020

Onderwerp: Definitie Aftak en demarcatie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

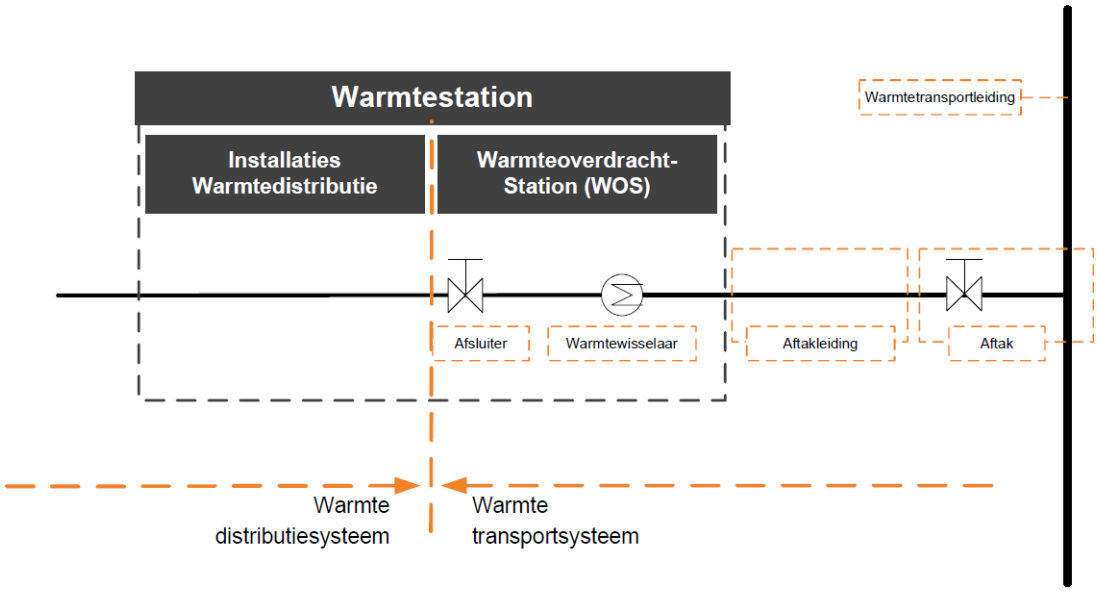

Figuur 2 Schematische weergave Warmtestation, WOS en de demarcatie tussen warmtedistributie- en warmtetransportsysteem

Definitie Warmtedistributiesysteem (ook genoemd "secundair net")
Het geheel aan leidingen en installaties, op lokaal niveau, dat zorgt voor distributie van warmte van de warmtebron(nen) naar de eindgebruikers van de warmte. Het warmtedistributiesysteem is door middel van de warmtewisselaar in het WOS (hydraulisch) gescheiden van het Warmtetransportsysteem. Naast de warmte die via het WOS geleverd wordt aan het Warmtedistributiesysteem, kunnen er ook andere warmtebronnen zijn die warmte leveren aan het Warmtedistributiesysteem. Hoe het Warmtedistributiesysteem wordt geconfigureerd en hoe groot de warmtebehoefte is, is aan het lokale warmtebedrijf en de gemeente om te bepalen.

Definitie Warmtetransportleiding
De dubbele leiding (aanvoerleiding en retourleiding) met bijbehoren, met een buitendiameter van 90 centimeter en een binnendiameter van 70 centimeter verjongend naar een buitendiameter van 80 centimeter en een binnendiameter van 60 centimeter per leidingbuis, die ondergronds naast elkaar worden gelegd. De naar of van deze aanvoer- en retourleiding lopende transport- en secundaire leidingen vormen geen onderdeel van het Project.

Toelichting op de ontwikkeling van een Warmtestation en een WOS:

1. Het bepalen van de locatie, het ontwerpen en realiseren van aansluitleidingen en Warmtestations ten behoeve van de gebieden rondom het tracé van WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag, geschiedt in gezamenlijkheid tussen de betreffende gemeente, het warmtetransportbedrijf en het lokale warmtebedrijf. Dit vormt geen onderdeel van de huidige projectscope van project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag.
2. Op dit moment omvat het project WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag één WOS in Den Haag, aangezien daar op een bestaand warmtedistributienet van Eneco wordt aangesloten. Voor het overige worden Aftakken geplaatst, die op een later moment kunnen worden gebruikt voor een aansluitleiding en een warmtestation ten behoeve van de verschillende gemeenten.
3. Het bepalen van de locatie, het ontwerpen en realiseren van een Warmtestation hangt af van lokale omstandigheden en verschillende stakeholders. De omvang en

locatie van een Warmtestation moet bijvoorbeeld worden afgestemd op de omvang van de warmtevraag in het gebied, zodat het Warmtestation kostenefficiënt en toekomstbestendig kan worden gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor het bepalen van de installaties benodigd voor het Warmtedistributiesysteem. Een en ander moet in overleg worden bepaald op basis van de analyse en wensen van de betreffende gemeenten, het bedrijf dat de warmtelevering in het gebied gaat verzorgen en warmte uit WarmtelinQ Vlaardingen – Den Haag gaat inzetten en WarmtelinQ.

4. Afhankelijk van de lokale situatie en voorkeuren van de distributeur van warmte kan het wenselijk zijn om het WOS in één gebouw onder te brengen, samen met hulpketels. In die gevallen moet bij de ruimtelijke inpassing rekening worden gehouden met een groter gebouw en andere veiligheidscontouren.

Aan
Gemeente Rijswijk

Van
WarmtelinQ

Kenmerk:
WIQ-O&V 4122
(LDM-O-105-OV-308)

Via

Datum
13 maart 2020

Onderwerp
Planning project bijlage bij SOK

WarmtelinQ

Projectplanning

Fase	Planning
Concept voorontwerp gereed	Medio 2019
Detail Ontwerp gereed	Eind 2019
Start PIP	Eind 2019
Indienen vergunningen	Medio 2020
Start aanleg gehele warmtetransportleiding	2021
Start warmtelevering	2023

Planning gebaseerd op ondertekening Convenant Warmteontonde Gasunie/ EZK (September 2019)

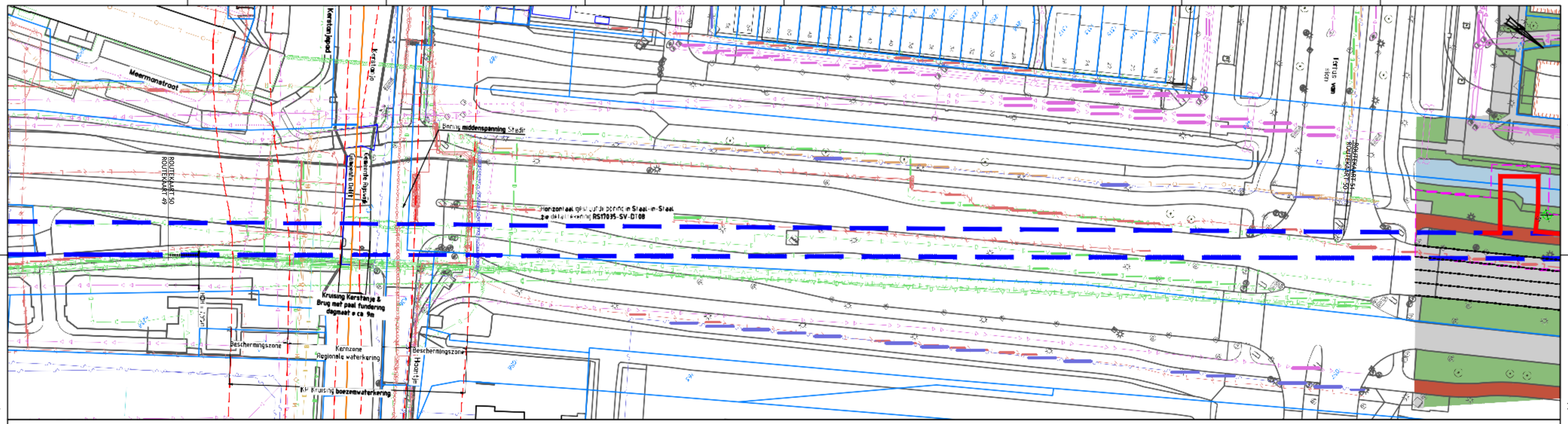

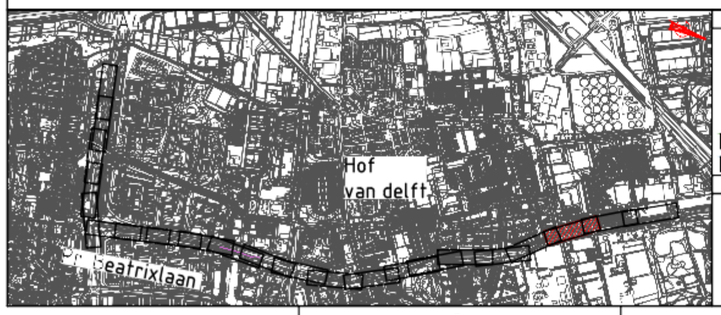

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT (ZIE OVERZICHT)
- WERKSTROOK
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- WATERKERING
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN700/900 VPS

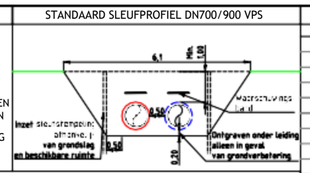

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening Lot C	RS17035-SV-TT-09
	HDD SIS Kerstanje	RS17035-SV-DT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaartindeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- 10 - INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN EN NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN EN NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
e	27-05-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
d	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
c	25-01-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
b	30-11-'18	2e concept voorlopig ontwerp	JB	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco

Goedgekeurd door opdrachtgever: Edwin Kramer / Jan-Willem van Liere

Project: Leiding door het Midden

Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT C - Delft, Rijswijk
Routekaart 50
Aanleg SV-leidingen DN700/900 VPS

Projectcode:	Tekeningnummer:					
RS17035	RS17035-SV-RK-50					
Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	50 van 78	e

Copyright © RE Rotterdam Engineering BV. Alle rechten voorbehouden. Niet voor gebruik, kopiëren of openbaarmaking zonder schriftelijk toestemming van RE Rotterdam Engineering BV.

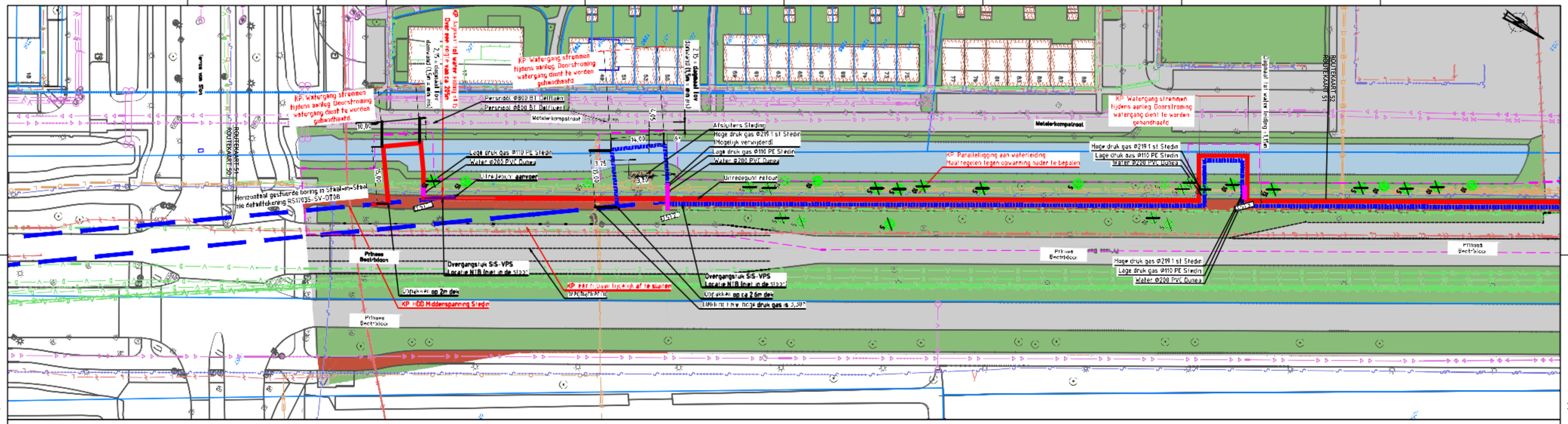

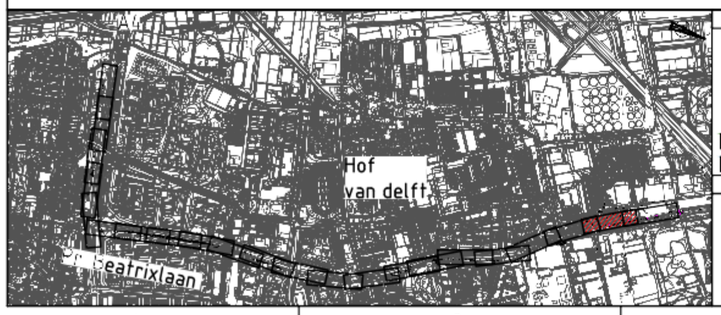

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN700/900 VPS

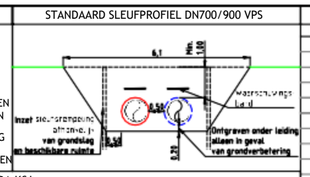

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT C	RS17035-SV-TT-09
	HDD SIS Kerstanje	RS17035-SV-DT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaartindeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
g	04-06-'19	Aanpassingen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
f	27-05-'19	Aanpassingen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Edwin Kramer / Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT C - Rijswijk
Routekaart 51
Aanleg SV-leidingen DN700/900 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-51

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	51 van 78	g

Dit document is eigendom van RE Rotterdam Engineering BV. Het is niet toegestaan dit document te kopiëren, te gebruiken of aan derden ter beschikking te stellen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RE Rotterdam Engineering BV.

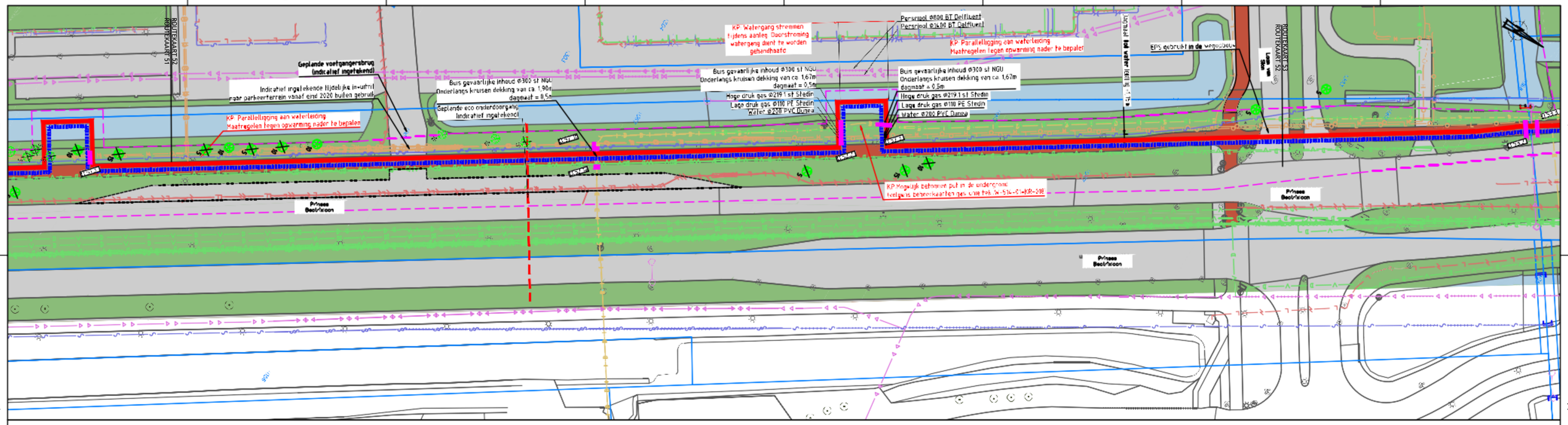

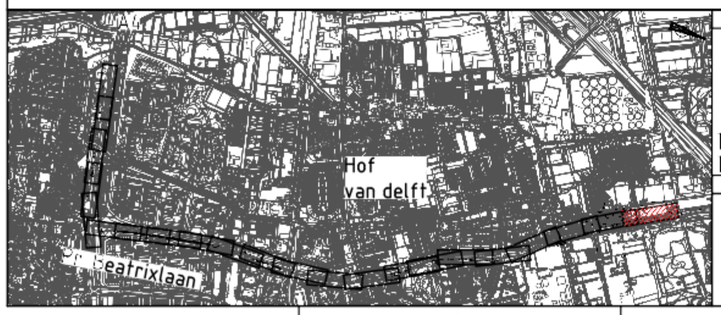

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN700/900 VPS

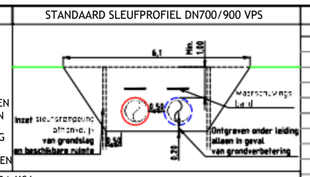

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT C	RS17035-SV-TT-09
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
g	04-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
f	27-05-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Edwin Kramer / Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT C - Rijswijk
Routekaart 52
Aanleg SV-leidingen DN700/900 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-52

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	52 van 78	g

Copyright RE Rotterdam Engineering BV. Alle rechten voorbehouden. Niet voor openbaarmaking, verveelvoudiging en/of verspreiding zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RE Rotterdam Engineering BV.

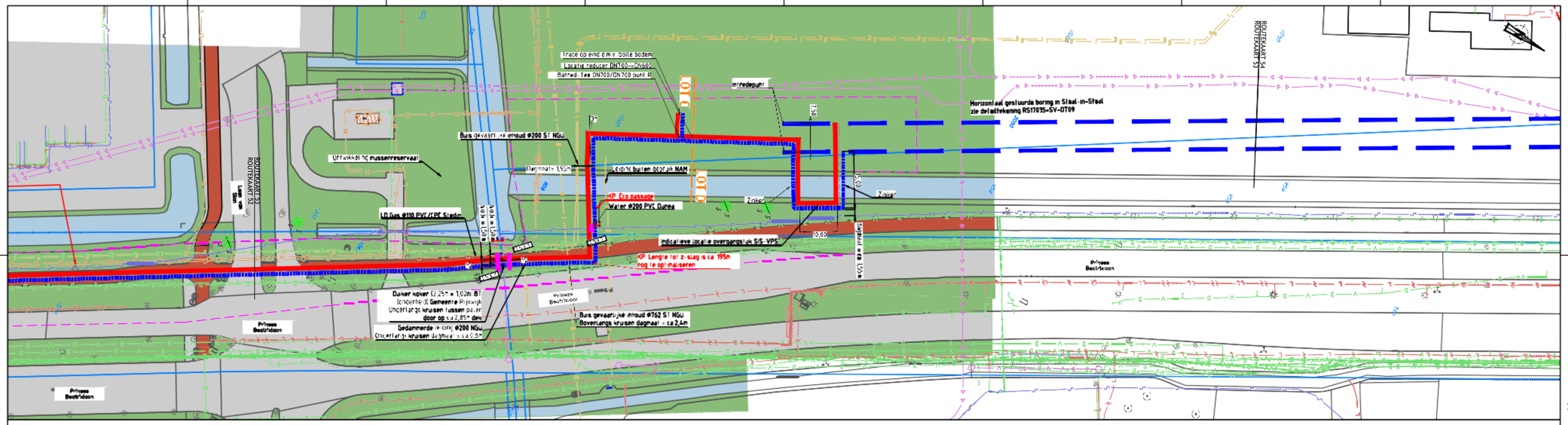

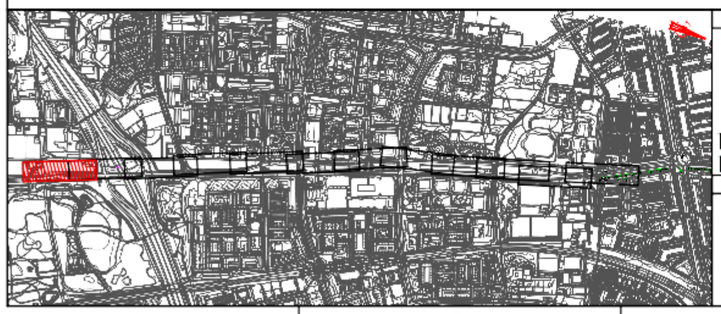

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN700/900 VPS

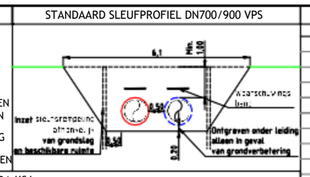

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Detailtekening HDD SIS A4	RS17035-SV-DT-09
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
c	28-07-'17	Aanpassen proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

Rotterdam Engineering
RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D Rijswijk
Routekaart 53
Aanleg SV-leidingen DN700/900 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-53

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	53 van 78	f

Dit document is eigendom van Rotterdam Engineering BV. Het is niet toegestaan dit document te kopiëren, te gebruiken of ter beschikking te stellen aan derden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Rotterdam Engineering BV.

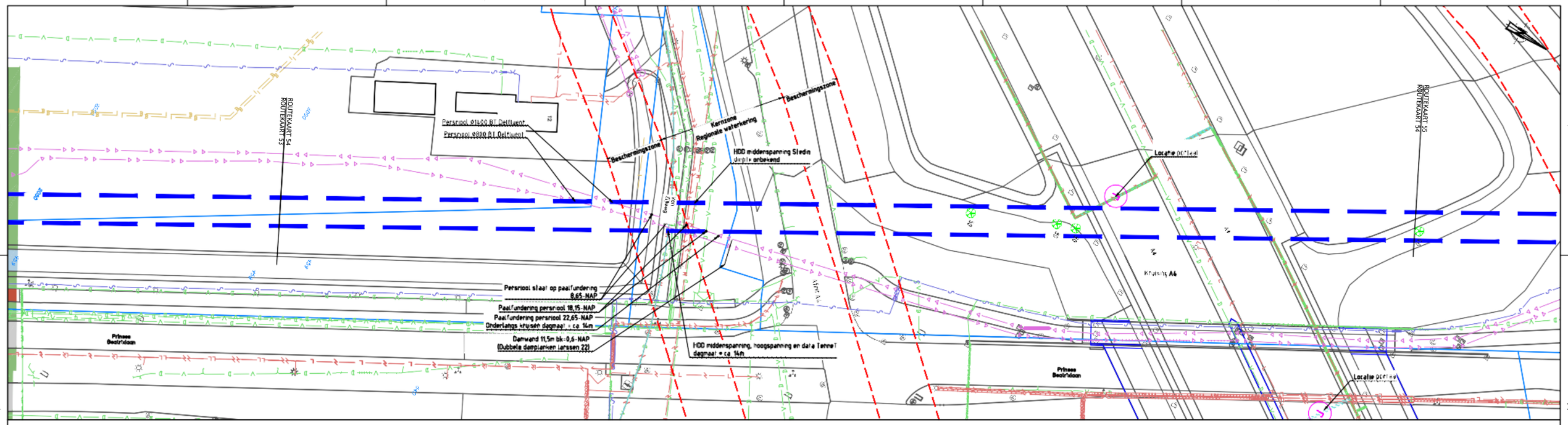

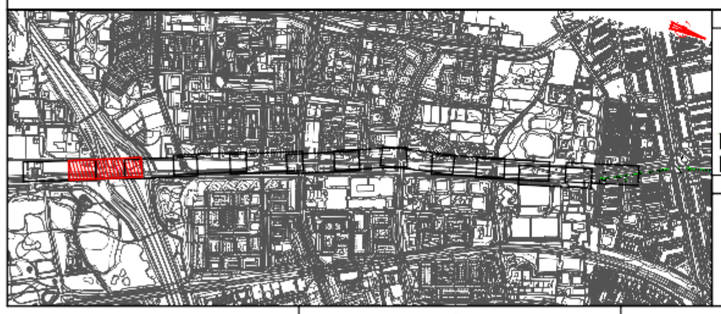

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

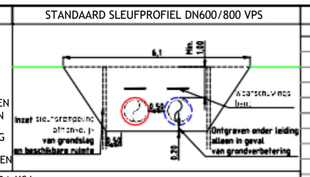

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Detailtekening HDD SIS A4	RS17035-SV-DT-09
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
c	28-07-'17	Aanpassen proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 54
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-54
Fase: Voorlopig ontwerp
Status: Definitief
Form: A1
Schaal: 1:500
Blad: 54 van 78
Wijz: f

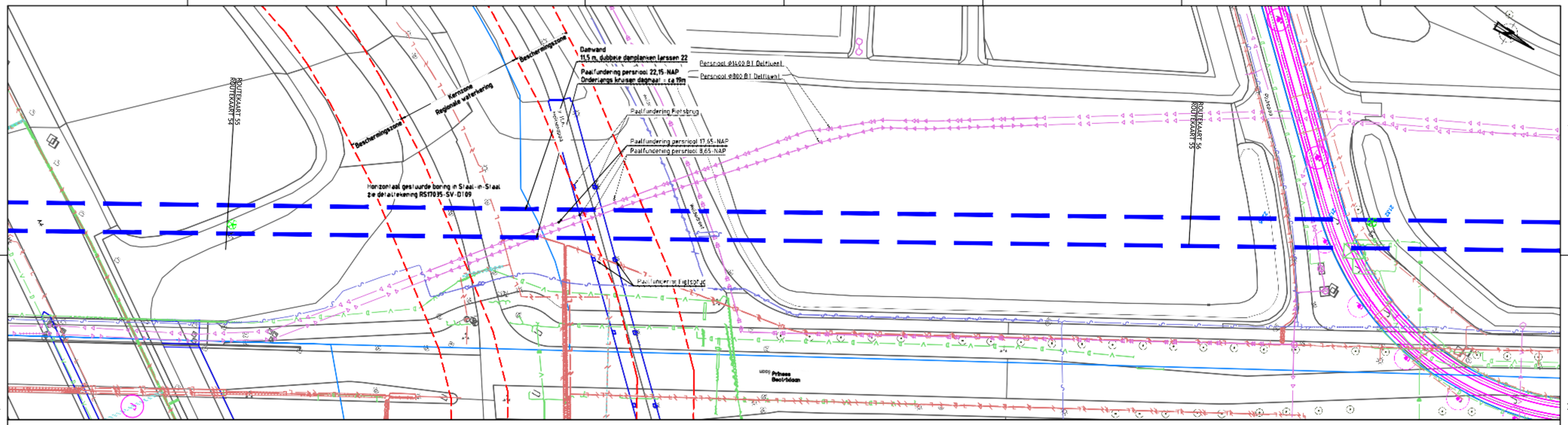

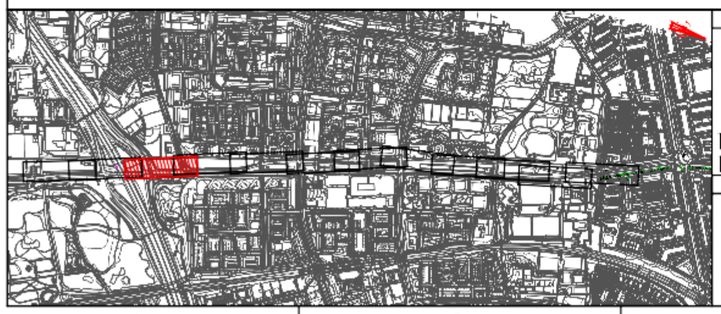

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

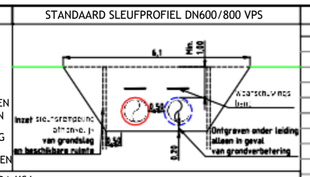

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Detailtekening HDD SIS A4	RS17035-SV-DT-09
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
c	28-07-'17	Aanpassen proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 55
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-55
Fase: Voorlopig ontwerp
Status: Definitief
Form: A1
Schaal: 1:500
Blad: 55 van 78
Wijz: f

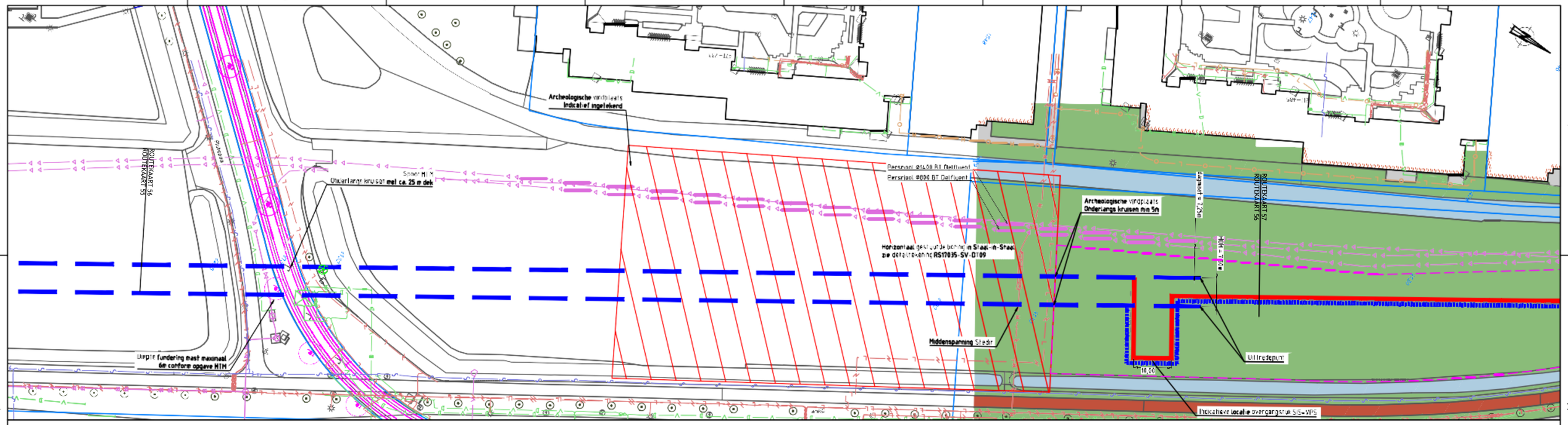

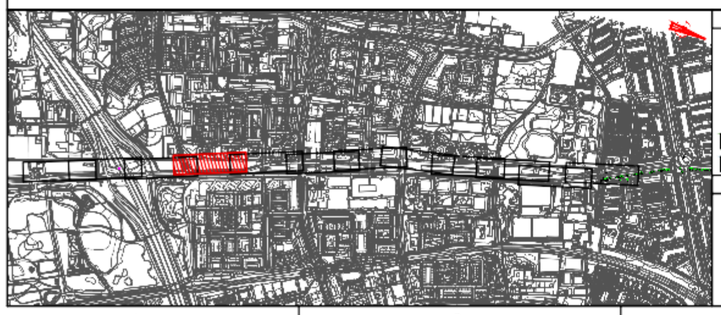

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

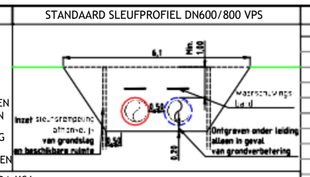

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Detailtekening HDD SIS A4	RS17035-SV-DT-09
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
g	08-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
f	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
e	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
d	01-09-'17	Aanpassen opmerkingen	SD	PK	AvD

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 56
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-56

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	56 van 78	g

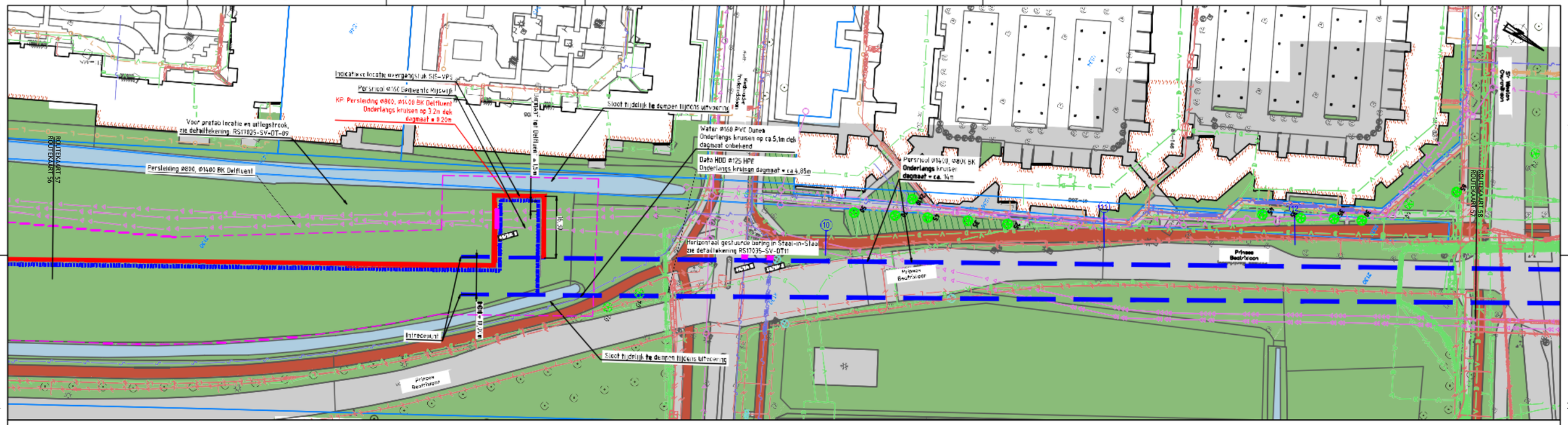

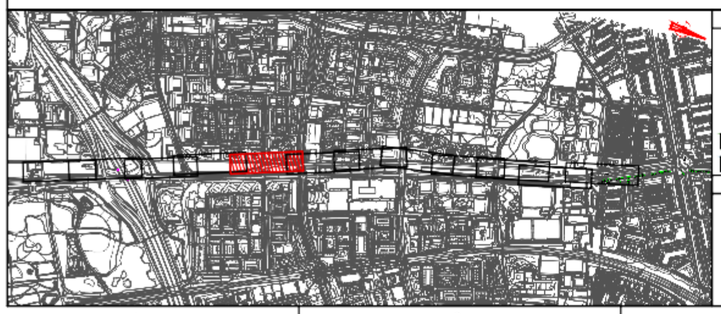

LEGENDA

- KP XX
- KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

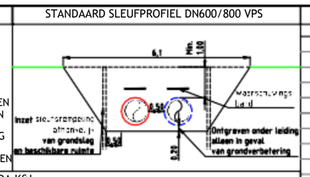

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11
	HDD SIS Churchilllaan en Gen. Spoorlaan	RS17035-SV-DT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)
- Proefsleuflocatie van gemeente

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	05-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	28-06'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
c	28-07-'19	Aanpassen Proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

Rotterdam Engineering
RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 57
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-57

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	57 van 78	f

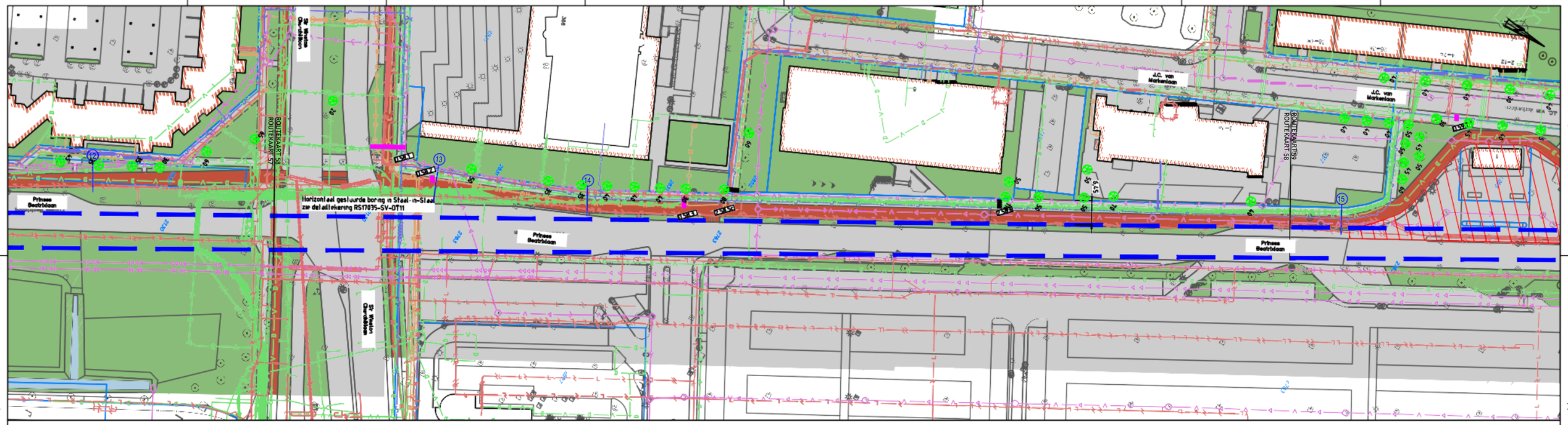

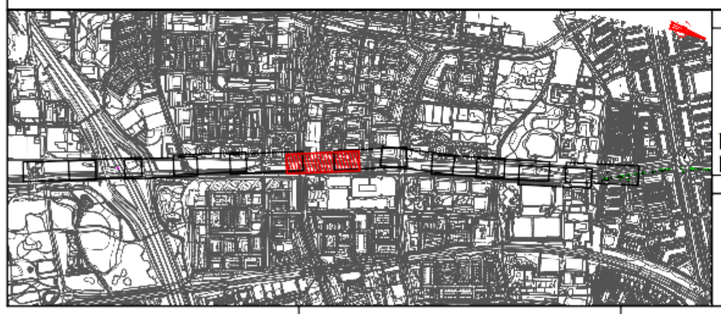

LEGENDA

KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN

- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

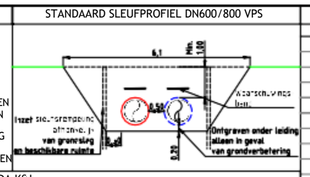

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11
	HDD SIS Churchilllaan en Gen. Spoorlaan	RS17035-SV-DT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)
- Proefsleuflocatie van gemeente

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
g	05-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
f	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	AvD
e	15-03-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	01-09-'17	Aanpassen opmerkingen	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 58
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-58

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	58 van 78	g

Deze tekening is eigendom van Rotterdam Engineering BV. Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Rotterdam Engineering BV mag deze tekening niet worden gebruikt, gekopieerd of aan derden ter beschikking worden gesteld.

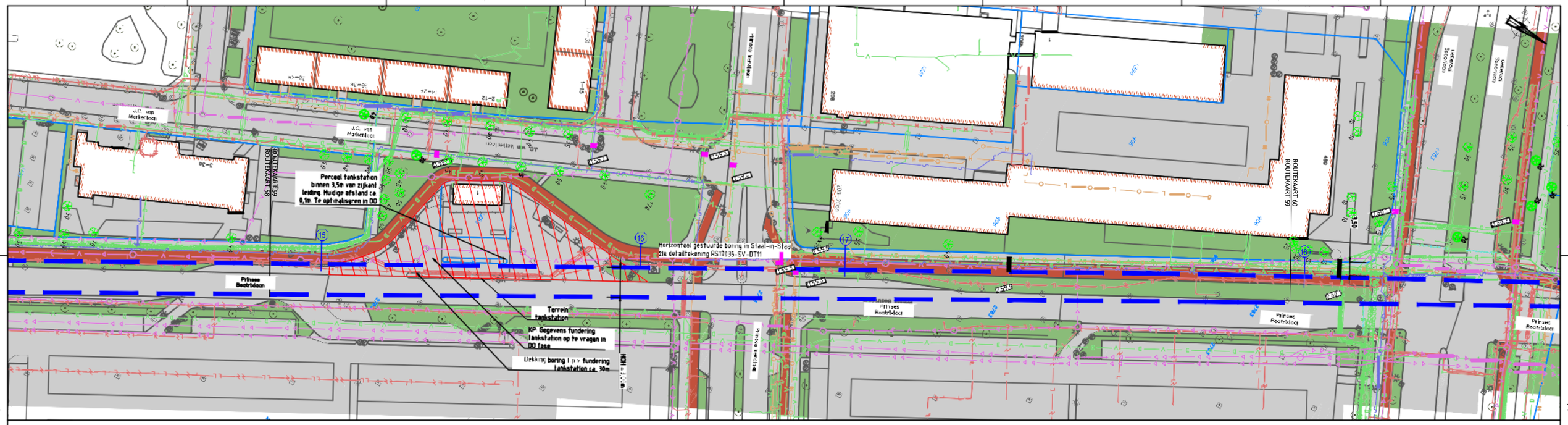

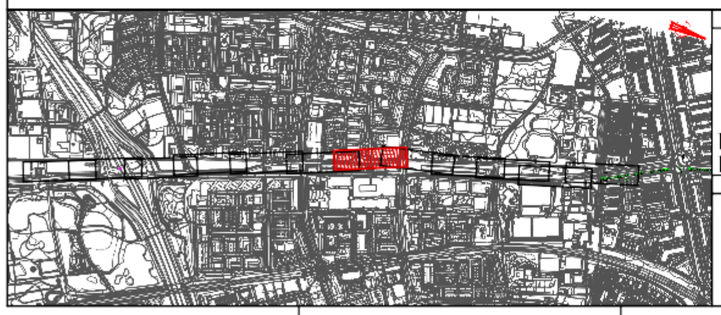

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

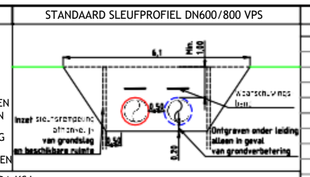

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11
	HDD SIS Churchilllaan en Gen. Spoorlaan	RS17035-SV-DT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)
- Proefsleuflocatie van gemeente

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	05-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
c	28-07-'17	Aanpassen Proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 59
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-59
Fase: Voorlopig ontwerp
Status: Definitief
Form: A1
Schaal: 1:500
Blad: 59 van 78
Wijz: f

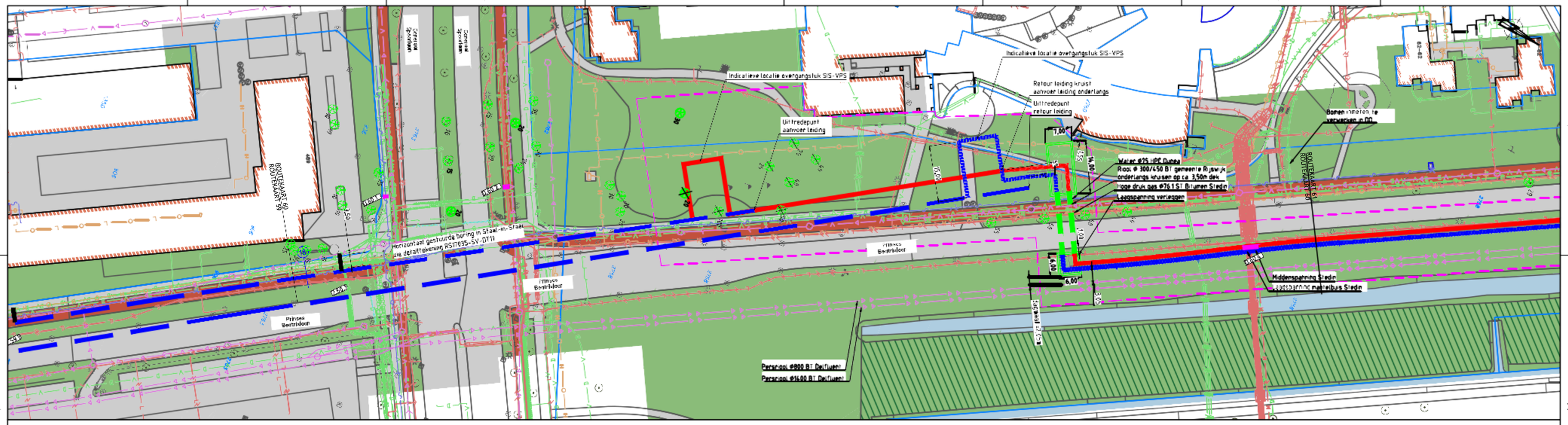

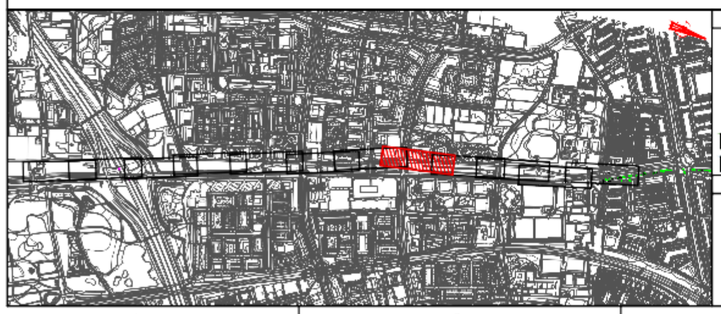

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

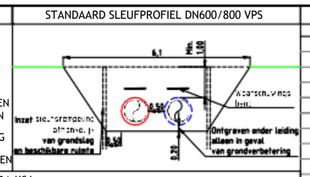

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11
	HDD SIS Churchilllaan en Gen. Spoorlaan	RS17035-SV-DT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN) 10
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)
- Proefsleuflocatie van gemeente

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	05-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
b	28-07-'17	Aanpassen Proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 60
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-60

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	60 van 78	f

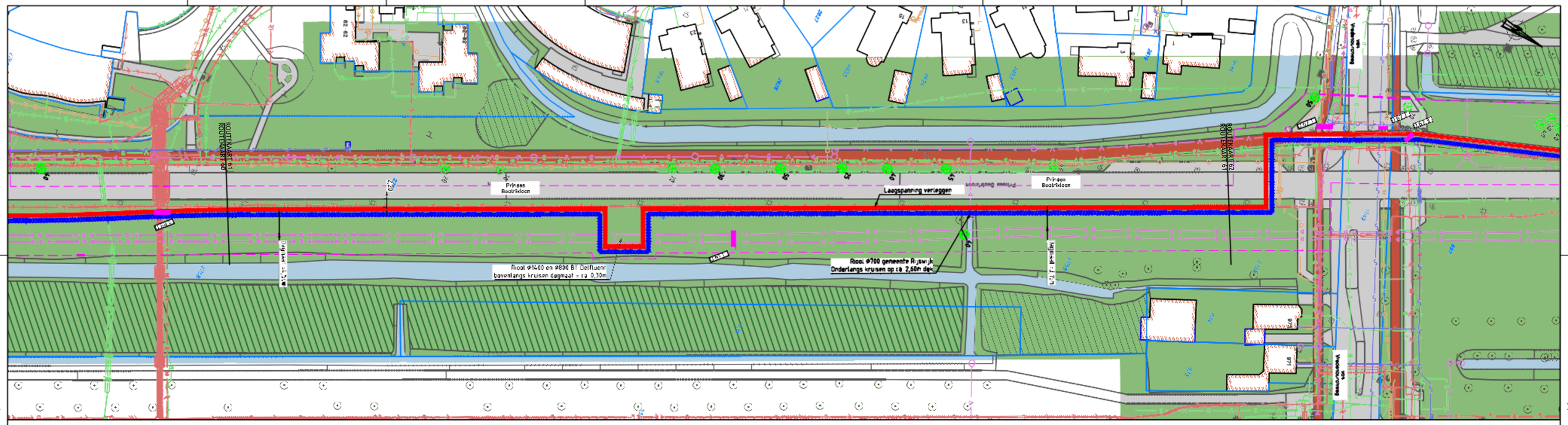

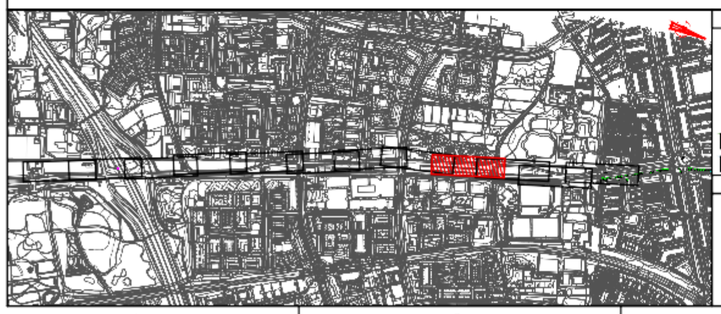

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

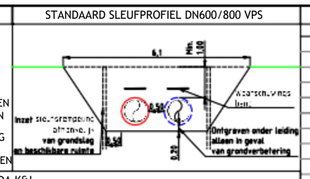

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
c	28-07-'17	Aanpassen proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

Rotterdam Engineering
RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 61
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-61

Fase:	Status:	Form:	Schaal:	Blad:	Wijz:
Voorlopig ontwerp	Definitief	A1	1:500	61 van 78	f

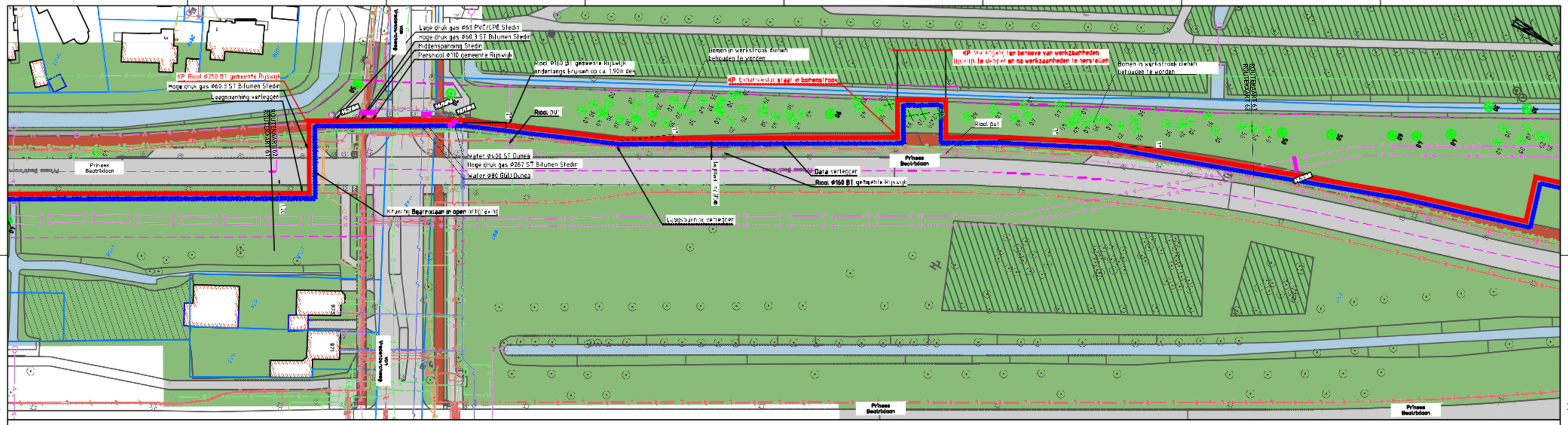

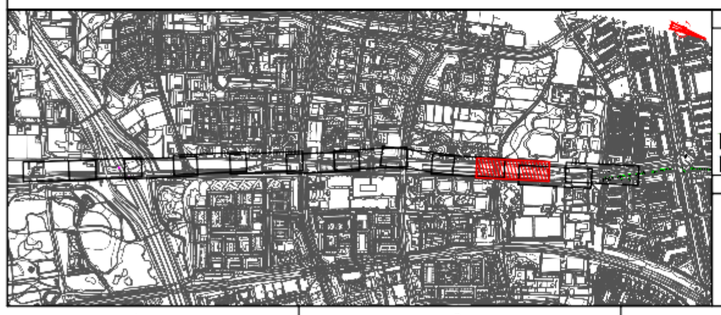

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

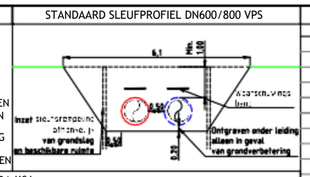

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	28-06-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	05-04-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL
c	28-07-'17	Aanpassen proefsleufnummering	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden
LOT D - Rijswijk

Routekaart 62
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-62
Fase: Voorlopig ontwerp
Status: Definitief
Form: A1
Schaal: 1:500
Blad: 62 van 78
Wijz: f

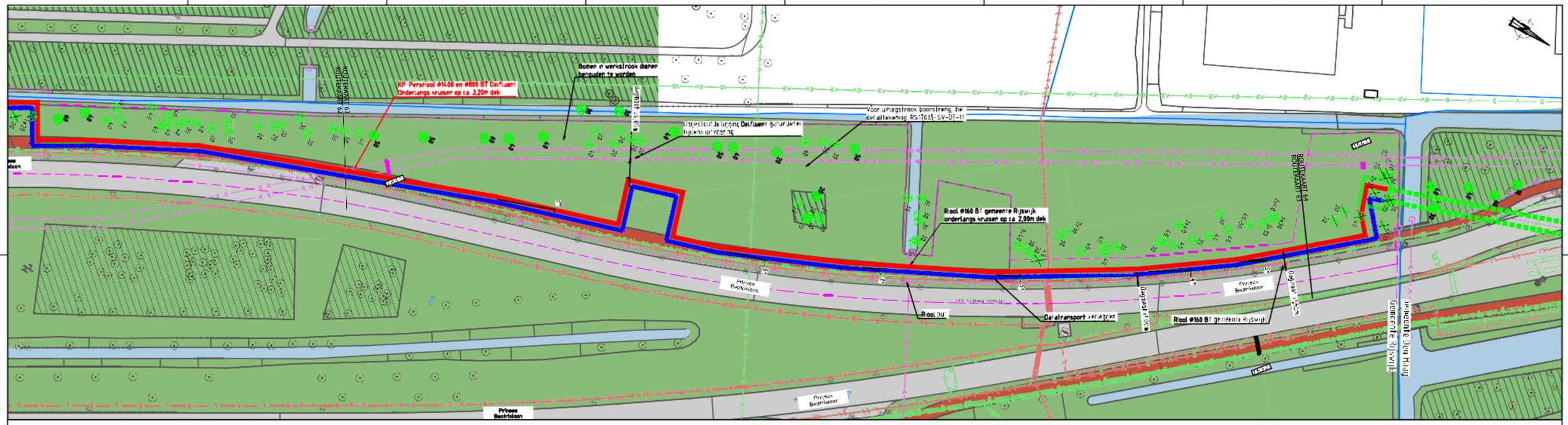

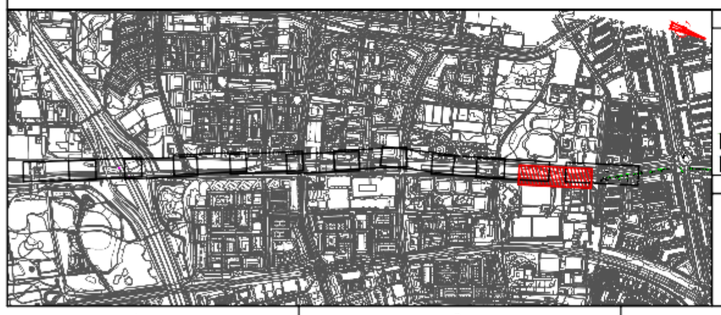

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

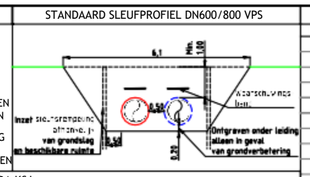

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF
WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
g	05-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
f	28-06-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
e	18-04-'19	2e Concept VO	JB	PK	MvL
d	15-03-'19	Aanpassen opmerkingen 2e Concept VO	JB	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd door opdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 49 35

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk
Routekaart 63
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode: RS17035
Tekeningnummer: RS17035-SV-RK-63
Fase: Voorlopig ontwerp
Status: 2e Concept
Form: A1
Schaal: 1:500
Blad: 63 van 78
Wijz: g

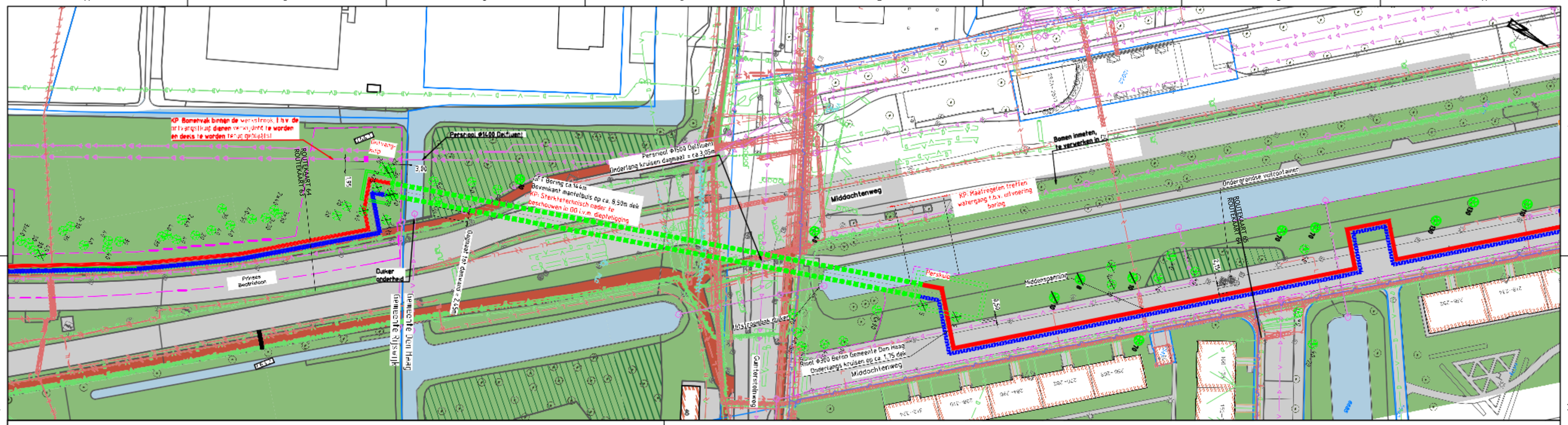

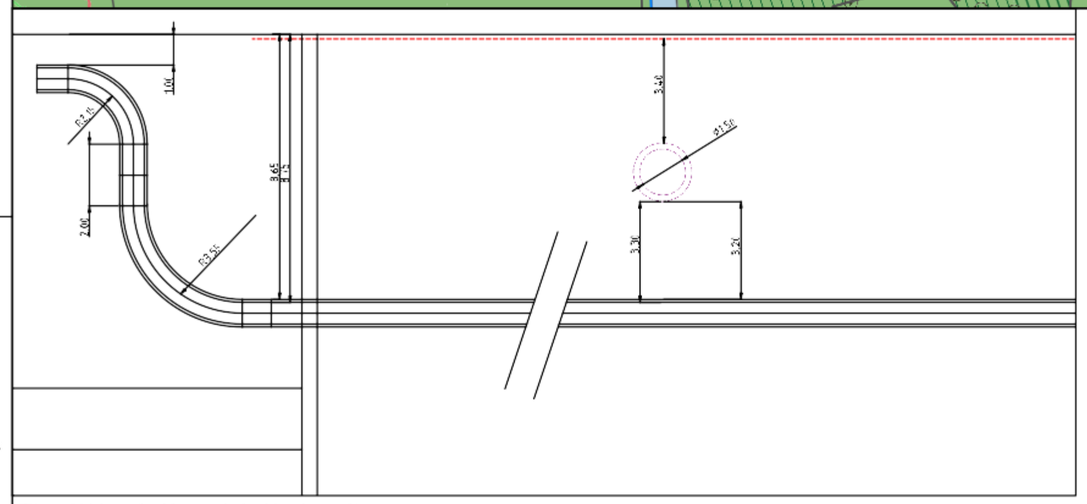

Zijaanzicht bovenbocht en onderbocht ontvangstkuip

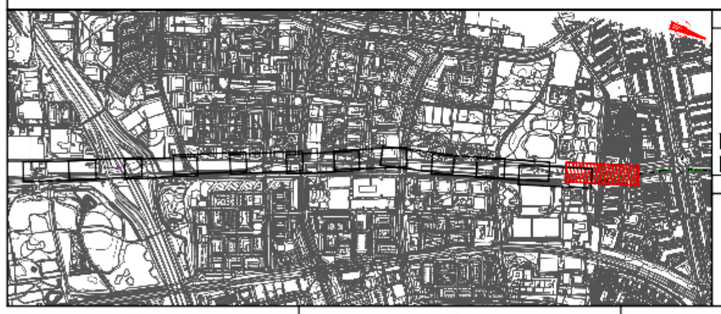

LEGENDA

- KP XX - KNELPUNT
- WERKSTROOK
- WATERKERING
- GEMEENTEGRENS
- KADASTERGRENS
- PROEFSLEUFLOCATIE REEDS GEGRAVEN
- PROEFSLEUFLOCATIE NOG TE GRAVEN
- GROEN
- VERHARDING
- BEBOUWING
- WATER
- FIETSPAD
- BOOMVAKKEN

LEGENDA K&L

- PETROCHEMIE
- BUISLEIDING GEVAARLIJKE INHOUD
- DATATRANSPORT
- GAS HOGE DRUK
- GAS LAGE DRUK
- HOOGSPANNING
- LAAGSPANNING
- LANDELIJK HOOGSPANNINGSNET
- MIDDENSPANNING
- OVERIG
- PERSRIOOL
- RIOOL (VRIJVERVAL)
- WARMTE
- WATERLEIDING
- WEES (ONBEKEND)

STANDAARD SLEUFPROFIEL DN600/800 VPS

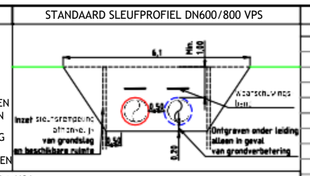

BIJBEHORENDE TEKENINGEN

DETAIL	TEKENING TITEL	TEK.NR.
	Overzichtstekening LOT D	RS17035-SV-TT-08
	Overzichtstekening tracé totaal	RS17035-SV-TT-06
	Overzichtstekening routekaart indeling	RS17035-SV-TT-11

BOVEN DE LEIDINGEN (ca.0.30m) IN SLEUF WAARSCHUWINGSBAND 2x 70CM BREED MEELEGGEN

AANVOER
RETOUR

OPMERKINGEN

- INGEMETEN BOMEN MET STAMDIAMETER IN CM
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NIET TERUG TE PLANTEN)
- INGEMETEN BOMEN (TE KAPPEN, NA AANLEG LEIDINGEN NIEUWE BOOM TERUG TE PLANTEN)

ALLE VERMELDE MATEN ZIJN INDICATIEF, HIERAAN KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND.

Wijz.	Datum	Omschrijving	Ontwerp door	Gec.	Gezien
f	05-07-'19	Aanpassen opmerkingen VO Definitief	JB	PK	MvL
e	28-06-'19	VO Definitief	JB	PK	MvL
d	18-04-'19	2e Concept VO	JB	PK	MvL
c	11-08-'17	Aanpassen opmerkingen proefsleuven en tracé	SD	PK	MvL

Opdrachtgever: Eneco
Goedgekeurd dooropdrachtgever: Jan-Willem van Liere
Project: Leiding door het Midden
Projectnr. opdrachtgever: WOP606-7

RE Rotterdam Engineering BV
www.rotterdamengineering.nl
info@rotterdamengineering.nl
010 - 226 4935

Leiding door het Midden

LOT D - Rijswijk, Den Haag
Routekaart 64
Aanleg SV-leidingen DN600/800 VPS

Projectcode:	Tekeningnummer:				
RS17035	RS17035-SV-RK-64				
Fase: Voorlopig ontwerp	Status: Definitief	Form: A1	Schaal: 1:500	Blad: 64 van 78	Wijz: f

Rotterdam Engineering BV mag deze tekening alleen voor de uitvoering van de opdracht gebruiken. Zonder toestemming van Rotterdam Engineering BV mag deze tekening niet worden gebruikt voor andere doeleinden, niet worden gekopieerd of ter beschikking worden gesteld aan derden.

Aan
Gemeente Rijswijk

Van
WarmtelinQ

Kenmerk:
WIQ-O&V 2485

Via

Datum
5 februari 2020

Onderwerp
Concept onderwerpenlijst UVOK

Doel Uitvoeringsovereenkomst (UVOK)
Vastleggen van nadere en meer gedetailleerde afspraken over de uitvoering van het project. Het betreft afspraken die niet al door vergunningvereisten worden afgedekt.

Specifiek:
- In de Samenwerkingsovereenkomst opgenomen proces- en principeafspraken over de samenwerking tussen partijen, die gelden gedurende de ontwikkeling en realisatie van het project, en die gedetailleerder afgesproken dienen te worden.
- Zaken die niet of onvoldoende gedetailleerd door vergunningen ingevuld worden en die om aanvullende uitvoeringsafspraken vragen
- Zaken die WarmtelinQ en/of Gemeente ten behoeve van het project of de samenwerking anders wensen af te spreken dan is vastgelegd in de van toepassing zijnde gemeentelijke handboeken en/of voorschriften.

Concept onderwerpen (niet uitputtend en op alfabetische volgorde)

Degeneratiekosten

Herinrichting/herinrichtingsplannen o.a.
- Herinrichtingsplannen voor gebieden die niet in oorspronkelijke staat terug(kunnen) komen en specifieke afspraken daarover
- Specifieke (financiële) afspraken over gebieden waar de gemeente een betere dan huidige staat wil terugbrengen
- Specifieke afspraken over de herstel /herinrichtingswerkzaamheden
- Concrete afspraken met betrekking tot moment van oplevering van herstelde/heringerichte gebieden, garantieperiode etc.

Klachtafhandeling

Transportwegen/aan- en afvoerroutes

Werkterreinen
- Locatie
- Precario of huur t.b.v. werkterreinen

Werk met werk maken

Format voor aanlevering gegevens Begroting ambtelijke inzet

	Coordinatie LdM Rijswijk				2019	2020	2021	2022	2023
	Functionaris	*Functieschaal*	*Aantal uren*	*Uurtarief*					
	Kwartiermaker energie		200	€ 100,00	€ 20.000,00				
	Groenbeheer		50	€ 90	€ 4.500,00				
	verkeer		50	€ 90	€ 4.500,00				
	Juridische zaken		70	€ 90	€ 6.300,00				
	Archeologie		50	€ 90	€ 4.500,00				
	Ruimtelijke ontwikkeling		40	€ 90	€ 3.600,00				
	Rijswijk Buiten projectbureau		40	€ 90	€ 3.600,00				
	Stadsbeheer		40	€ 90	€ 3.600,00				
	Communicatie		30	€ 90	€ 2.700,00				
	Totaal (ex btw)		**570**		**€ 53.300,00**				
	btw 21%				€ 11.193,00				
	Totaal inclusief btw				**€ 64.493,00**				

Werkzaamheden	Ontwerp VO-DO		
	Schouw		
	Opvragen informatie		
	Besprekingen SOK		
	Voortgangsoverleg		
	Interne afstemming		
	Externe afstemming (gemeenten / PZH)		